

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

Sveučilišni prijediplomski

NIVES TURŠČAK

Turističke specifičnosti grada Seoula

Tourist specifics of the city Seoul

Završni rad

Opatija, 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI

Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

Sveučilišni prijediplomski studij

Poslovna ekonomija u turizmu i ugostiteljstvu

Menadžment u hotelijerstvu

Turističke specifičnosti grada Seoula

Tourist specifics of the city Seoul

Završni rad

Kolegij: **Turistička geografija**

Student: **Nives Turščak**

Mentor: **dr. sc. Hrvoje Grofelnik, izv. prof.**

Matični broj: **25244/20**

Opatija, srpanj 2024.

IZJAVA O AUTORSTVU RADA I O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG ZAVRŠNOG RADA

Nives Turščak

(ime i prezime studenta)

25244PO20

(matični broj studenta)

Turističke specifičnosti grada Seoula

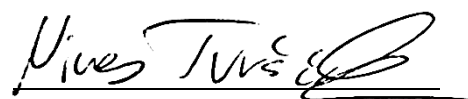
(naslov rada)

Izjavljujem da sam ovaj rad samostalno izradila/o, te da su svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, Internet stranice, zakoni i sl. u radu jasno označeni kao takvi, te navedeni u popisu literature.

Izjavljujem da kao student–autor završnog rada, dozvoljavam Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa završnim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog mog završnog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije CC BY Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>.

U Opatiji, 24. lipnja 2024.

Potpis studenta

Sažetak

Seoul je glavni grad Južne Koreje, smješten na donjem toku rijeke Han. Grad ima bogatu povijest dugu 600 godina te je važno gospodarsko i kulturno središte. Kroz povijest je bio glavni grad Koreje po različitim imenima za vrijeme vladavine tri kraljevstva. Seoul se nalazi na sjeverozapadu zemlje, oko 60 kilometara od obale Žutog mora i 40 kilometara od granice sa Sjevernom Korejom. Klima grada je pod utjecajem istočnoazijskih monsunu, s hladnim i suhim zimama te vrućim i vlažnim ljetima. Rijeka Han je povijesno bila strateški važna, služeći kao ulazni punkt za strane sile. S obzirom na dugu povijest grada, poznat je po svojoj povijesnoj arhitekturi kao što su palače Gyeongbokgung, Changdeokgung i druge. Grad se isto tako može pohvaliti brojnim budističkim hramovima i svetištima. Seoul privlači veliki broj turista, nudeći raznolike oblike turizma, od kulturnog do prirodnog. Seoul je pun parkova i zelenih površina što omogućava bijeg od užurbanog života. Posjetitelji, kao i lokalno stanovništvo, uživa u šetnji ili vožnji biciklom uz rijeku Han, gdje se nalazi puno parkova. Također, zbog svojih planina koje okružuju grad, jedna od dražih i popularnijih aktivnosti je planinarenje. Seoul se može pohvaliti svojim šarenim festivalima koji se održavaju cijele godine. Kada dolazite u ovaj grad, nikako ne možete zaobići njegovu gastronomiju. Hrana je raznolika i bogata okusima, s naglaskom na češnjak i čili. Najpoznatije jelo je kimchi, ali posjetitelji mogu uživati u raznim korejskim specijalitetima i doživjeti tradicionalnu korejsku kulturu kroz hranu.

Ključne riječi: Seoul; turizam; turističke atrakcije; priroda; povijest; festivali; gastronomija

Abstract

Seoul is the capital of South Korea, located on the lower reaches of the Han River. The city has a rich history spanning 600 years and is an important economic and cultural center. Throughout history, it has been the capital of Korea under different names during the rule of the Three Kingdoms. Seoul is located in the northwest of the country, about 60 kilometers from the coast of the Yellow Sea and 40 kilometers from the border with North Korea. The city's climate is influenced by East Asian monsoons, with cold and dry winters and hot and humid summers. The Han River has historically been strategically important, serving as an entry point for foreign powers. Given the city's long history, it is known for its historical architecture, such as the Gyeongbokgung and Changdeokgung palaces, among others. The city also boasts numerous Buddhist temples and shrines. Seoul attracts a large number of tourists, offering diverse forms of tourism, from cultural to natural. Seoul is full of parks and green spaces, providing an escape from the bustling city life. Visitors, as well as locals, enjoy walking or cycling along the Han River, where there are many parks. Additionally, due to the mountains surrounding the city, one of the favorite and popular activities is hiking. Seoul is proud of its colorful festivals held throughout the year. When visiting this city, you cannot miss its gastronomy. The food is diverse and rich in flavors, with an emphasis on garlic and chili. The most famous dish is kimchi, but visitors can enjoy various Korean specialties and experience traditional Korean culture through food.

Key words: Seoul; tourist attractions; nature; history; festivals; gastronomy

Sadržaj

Uvod.....	1
1. Geografska obilježja Seoula	2
1.1. Prirodna obilježja.....	2
1.1.1. Klima.....	2
1.1.2. Reljef.....	3
1.1.3. Rijeka Hangang.....	4
1.2. Društvena obilježja	5
1.2.1. Povijest.....	5
1.2.2. Stanovništvo	6
1.2.3. Gospodarstvo.....	8
2. Turizam i obilježja turizma.....	12
3. Turistička ponuda	14
3.1. Kulturno povijesne znamenitosti	14
3.1.1. Palača Gyeongbokgung.....	14
3.1.2. Palača Changdeokgung	15
3.1.3. Palača Unhyeongung.....	16
3.1.4. Svetište Jongmyo.....	17
3.1.5. Selo Bukchon Hanok.....	17
3.1.6. Gradske zidine Seoula	18
3.2. Prirodne atrakcije.....	19
3.2.1. Planina Namsan.....	19
3.2.2. Planina Bugaksan	20
3.2.3. Planina Inwangsan.....	21
3.2.4. Park Hangang	23
3.2.5. Seoul Forest.....	24
3.2.6. Nacionalni park Bukhansan.....	25
3.3. Gastronomija.....	26
3.3.1. Bongpiyang	26
3.3.2. Naengmyeon.....	27
3.3.3. Michelinov vodič.....	28
3.3.1. Bansang	30
3.3.2. Kimchi	31
3.4. Festivali.....	31
3.4.1. Yeongdeungpo Yeouido Spring Flower Festival	32
3.4.2. Green Plugged Seoul Festival	33
3.4.3. Lotus Lantern Festival.....	33

3.4.4. „Ne radi ništa“ natjecanje.....	34
3.5. Ugostiteljski objekti i ponuda.....	35
4. Turistički promet	37
Zaključak.....	43
Literatura	45
Popis ilustracije	48

Uvod

Seoul je gospodarsko i kulturno središte Južne Koreje, što ga čini i njezinim glavnim gradom. Smješten je na donjem toku rijeke Han te je važan globalan grad s dugom poviješću od 600 godina.¹ Njegova naseljenost datira još iz neolitskog razdoblja, a to pokazuju prapovijesne nastambe na lokaciji Amsa-song. Kroz povijest su Korejom vladala tri kraljevstva i kroz sva tri kraljevstva Seoul je bio glavni grad, no pod mnogim drugim imenima.² Unatoč prisutnosti nebodera u središtu grada, koje je i dalje glavno poslovno područje, centar zadržava povijesni raspored kraljevske prijestolnice. Taj povijesni raspored je iz dinastije Yi, a njegova urbanizacija je oblikovana prema tradicionalnim kineskim načelima urbanističkog planiranja. To znači da se glavne ulice protežu sjever-jug i istok-zapad.³

Cilj završnog rada je predstaviti razvoj i turizam Seoula te istražiti i analizirati različite turističke atrakcije, kulturne znamenitosti, povijesne lokacije i druge karakteristike koje čine Seoul jedinstvenim turističkim odredištem.

Rad sastoji se od četiri poglavlja. U prvom poglavlju opisuju se geografska obilježja Seoula. Drugo i treće poglavlje se odnosi na turizam i njegova obilježja u Seoulu, ali i na samu turističku ponudu grada. Četvrto poglavlje se odnosi na statističke podatke i turistički promet.

Za pisanje ovoga završnog rada korištena je popularna literatura te znanstveni i stručni članci i pouzdani internetski izvori iz područja geografije i turizma koji su značajni za temu. Za prikupljanje i obradu podataka korištene su metode deskripcije, metode dedukcije i indukcije te metode analize i statističke metode.

---

1 Kim i Han, *Cities, Seoul*, 1. pristupljeno 29.03.2024.

2 Seoul metropolitan government, <https://english.seoul.go.kr/seoul-views/meaning-of-seoul/1-history/>, pristupljeno 2.3.2024.

3 Clinton white house 3, <https://clintonwhitehouse3.archives.gov/WH/New/Pacific/seoul.html>, pristupljeno 29.3. 2024.

1. Geografska obilježja Seoula

Geografska obilježja se dijele na prirodna i društvena. Prirodna obilježja predstavljaju sve one prirodne elemente kao što su klima, reljef, tlo, vegetacija i vode. Društvena obilježja obuhvaćaju neke društvene elemente kao što su stanovništvo, infrastruktura, gospodarstvo i naselja. Svi ti elementi ključni su za oblikovanje prirodnog okruženja, ekosustava, klimatskih uvjeta i ljudskih aktivnosti na nekom prostoru i vrlo su bitni za upravljanje turizmom i prostorom u cijelosti.

Slika 1. Veličina Seoula u odnosu na cijeli Korejski poluotok

Izvor: Wikipedia

https://ha.m.wikipedia.org/wiki/File:Seoul-teukbyeolsi_in_South_Korea.svg, preuzeto 30.04.2024.

Seoul (slika 1.) se nalazi na sjeverozapadnom dijelu zemlje, a udaljen je od obale Žutog mora samo šezdesetak kilometara. Prema sjeveru je udaljen tek četrdeset kilometara od granice sa Sjevernom Korejom.⁴

1.1. Prirodna obilježja

Prirodna obilježja privlače turiste u neku zemlju svojom prirodnom ljepotom. Ona nude priliku za uživanjem u prirodi i rekreacijom ne samo za turiste i posjetitelje, već i za domicilno stanovništvo. Grad Seoul godinama privlači turiste svojim prirodnim ljepotama šuma, planina, nacionalnih parkova i još mnogih drugih ljepota.

1.1.1. Klima

Klimu Seoula karakterizira veliki raspon temperatura. Na samu klimu temperature utječe istočnoazijski monsun, zbog čega su zime hladne i suhe, a ljeta vruća i vlažna. Kao rezultat kontinentalnog učinka, zimi na Korejski poluotok puše hladan i suh vjetar, dok tijekom ljeta puše vruć i vlažan jugoistočni vjetar sa sjevera Pacifika. Najhladniji mjesec je siječanj te su temperature tada oko -3°C , a najtopliji mjesec je kolovoz i ima srednju temperaturu oko 25°C .

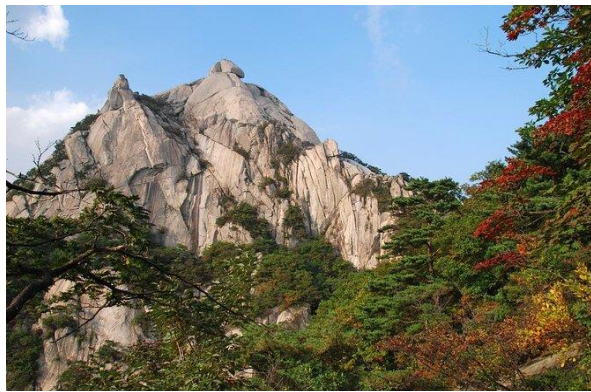
⁴ Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/seoul>, pristupljeno 30.04.2024.

Zbog takve klime, savjetuje se da se Seoul posjećuje u proljeće ili jesen. Iako je proljeće, kao i jesen, vjetrovito i dalje se smatraju kao najbolje sezone za posjetiti Koreju.⁵

1.1.2. Reljef

Reljef grada Seoula u Južnoj Koreji varira od ravnih područja duž obale rijeke Han do brdovitih planinskih lanaca koji okružuju grad. Reljef je, također povoljan za mnoge vrste turizma. Stanovništvo Koreje, a i samoga Seoula, najviše uživaju u planinarenju. Razlog tomu je što Seoul krase planine koje se mogu vidjeti preko cijeloga grada. Ta planina je Bukhansan.

Bukhansan planina (slika 2.) je tradicionalno bila područje obrane glavnog grada, izričito zbog svojih strmih vrhova i oblicima litica. Za stanovnike grada planina je doista blagoslov jer mogu pobjeći od svakodnevnice užurbanog i velikog grada na par sati mirne i predivne prirode. „Kada dođete na planinu Bukhansan, nemojte doći sa glavom punom tereta iz svakodnevnog svijeta- planina će odbaciti one kojima je

Slika 2. Bukhansan planina

Izvor: Viator- <https://www.viator.com/Seoul-attractions/Bukhansan-National-Park/d973-a9032> (preuzeto 27.01.2024.)

torba puna zaostalim tragovima gradskog života.“⁶ Prije mnogo godina, prvi ljudi koji su hodali planinom su bili lovci i sakupljači, a danas su područja planine doživjeli transformaciju te su u podnožju planine napravljene trgovine sa planinarskom opremom, ATM bankomati, kupališta itd.⁷

Planinski lanac Namhan (slika 3.) se proteže južno od Seoula, a smješten je u pokrajinama Gyeonggi i Gangwon. Ovaj planinski lanac ima glavnu ulogu u oblikovanju krajolika oko Seoula te pruža mogućnosti za aktivnosti na otvorenom kao što su planinarenje, šetnje i istraživanje prirode. Najviša točka ovog lanca je vrh Namhansanseong koji se nalazi na oko 480 metara nadmorske visine te je poznat po

Slika 3. Planinski lanac Namhan

Izvor: Home stay Korea http://www.homestaykorea.com/?document_srl=154672&mid=bbs_koreainfo_aboutkorea&sort_index=readed_count (preuzeto 03.03.2024.)

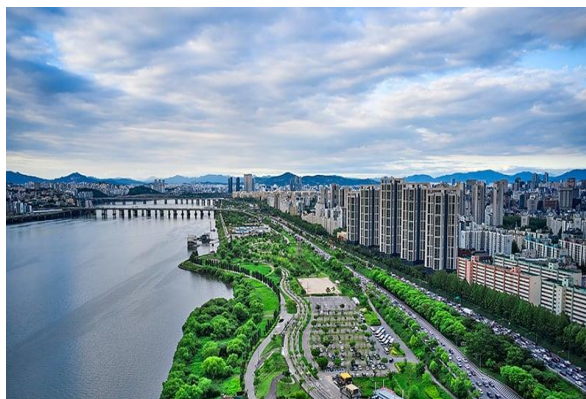
⁵ Britannica, <https://www.britannica.com/place/Seoul/Climate>, pristupljeno 15.12.2023.

⁶ Jung i Hyun, *Korea's natural wonders: Exploring Korea's landscapes*, 36., pristupljeno 20.12.2023.

⁷ Jung i Hyun, *Korea's natural wonders: Exploring Korea's landscapes*, 35. pristupljeno 20.12.2023.

svom povijesnom značaju. Nedaleko od vrha se nalazi tvrđava Namhansanseong koja je bila od velike važnosti u povijesti. Također, lanac obiluje prirodnom raznolikošću te je dom mnogim različitim biljnim i životinjskim vrstama.⁸

Reljef Seoula ne definiraju samo planine i planinski lanci, već i njegove riječke ravnice. Na slici 4. možemo vidjeti riječke ravnice u Seoulu. To su područja koja se

Slika 4. Rijeka Han i njezine riječke ravnice

Izvor: OECD <https://www.oecd.org/country/korea/thematic-focus/sustaining-the-miracle-on-the-han-river-103653fa/> (preuzeto 03.03.2024.)

protežu duž rijeke Han, koja teče kroz samo središte grada. Ta područja imaju jako važnu ulogu u urbanoj topografiji grada. Prije, riječki krajolik služio je za zadržavanje vode kao spužva, a trenutno su obale betonski nasipi sa ravnicama koje služe za otjecanje vode u slučaju poplave. Povratkom sporog prometa i povećanje spužvastosti ponovo su se oblikovale ove zelene staze.⁹

1.1.3. Rijeka Hangang

Rijeka je u povijesti služila kao strateški ulazni punkt za pristup poluotoku te je isto bila glavni ulaz za strane sile koje su tražile prodor u Koreju. Od tada su se svi ključni sukobi vodili uz rijeku Imjingang, ulaz u Hangang. Francuska invazija Koreje koja se dogodila 1866. godine prisilila je zemlju da stupi u kontakt s vanjskim svijetom, ali čim se Francuska povukla, Koreja se vratila izolaciji. Iako su se na rijeci većinom događali sukobi i tragedije tijekom povijesti, Hangang je tiho nastavio promatrati napredak koji je Koreja ostvarila. Rijeka je

Slika 5. Rijeka Hangang (satelitski prikaz)

Izvor: Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Han_River_%28Korea%29 (preuzeto 03.03.2024.)

⁸ Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Namsan_Mountain, pristupljeno 20.12.2023.

⁹ Kuitert Wybe, *Soul an Soil of Seoul, about landscape as a tool to identity and sustainability*, 2. pristupljeno 02.03.2024.

od velikog značaja njezinim stanovnicima jer uz njezine obale je Koreja prvi put stupila u kontakt s vanjskim svijetom i svjedočila neviđenom ekonomskom razvoju.

Rijeka Hangang (slika 5.) izvire na zapadnim padinama planine Taebaek i teče prema zapadnu preko cijelog poluotoka. Teče kroz provincije Kangwon, Kyonggi i Sjeverni Chungchong, kroz središte Seoula sve do Žutog mora. Svojom dužinom od 514 kilometara, jako je važna plovna ruta za cijeli poluotok. Hangang opskrbljuje gradove vodom za industrijsku i opću potrebu, koristi se za hidroelektričnu energiju, a i nudi savršenu prirodnu ljepotu u kojoj stanovnici i posjetitelji mogu uživati dok se šetaju, voze bicikl i tako dalje.

1.2. Društvena obilježja

Društvena obilježja predstavljaju gospodarstvo, infrastrukturu, naselja i stanovništvo. Međutim, tu još spadaju i karakteristike, norme, vrijednosti, običaji i obrasci ponašanja koji oblikuju društvo. Društvena obilježja igraju ključnu ulogu u oblikovanju identiteta i zajedničkog funkcioniranja društva. Društvena obilježja su složena i dinamična te mogu varirati ovisno o kulturi, povijesti, geografskom području i drugim čimbenicima.

1.2.1. Povijest

Prema prahistorijskim nastambama u Amsa-dong¹⁰, ljudi su počeli naseljavati Seoul u neolitskom dobu. Od tada, sve do 2000 godina nakon, Seoul je jedan od glavnih administrativnih centara, čak i kroz dinastije Joseon i Goryeo. U paleolitskom dobu ljudi su naseljavali donje tokove rijeke Hangang. Tome svjedoče razna nalazišta artefakta u tom području kao što su artefakti od obsidijana. Tek u neolitskom dobu su se počela formirati ljudska naselja na području koje danas zauzima Seoul. Otkrivanjem nalazišta nastambi iz brončanog doba, moglo se zaključiti da su se ljudi tada pretežito bavili poljoprivredom, a to potvrđuju i ravne površine u Garak-dongu duž rijeke Hangang.

Godine 18. prije Krista, grupa drevnih korejskih ljudi je osnovala kraljevstvo Baekje i izgradila svoje sjedište vlade u Seoulu, koji se tada zvao Wiryeseong. Tijekom tog razdoblja izgradilo se puno tvrđava na području tadašnjeg Seoula te su Wiryeseong počeli nazivati Wangseong¹¹, što znali „kraljevska tvrđava“. Godine 475. Baekje je napadnut od strane

---

¹⁰ Riječ "dong" (동) na kraju imena poput "Amsa-dong" koristi se u Koreji kao naziv za administrativnu četvrt ili kvart

¹¹ Riječ "seong" (성) na kraju riječi poput "Wang-seong" koristi se u korejskom jeziku kao naziv za tvrđavu ili utvrđeni grad

Goguryeoa pod vodstvom kralja Jangsu te je izgubio svoju prijestolnicu i preselio se u današnji Gongju. Arheolozi su pronašli različite artefakte iz doba kraljevstva Baekje oko tih lokacija, kao što su razne keramike, poljoprivredni alati, krovne opeke i kalupe za proizvodnju staklenih predmeta.

Goguryeo je ostavio svoje sjedište na tvrđavi Mongchontoseon, a na planini Achsan, s druge strane rijeke, postavio je vojnu postaju. Međutim, zbog unutarnjih sukoba, Goguryeo je oslabio i izgubio povijesnu bitku vođenu 551. godine protiv saveznih snaga Sille, Gaya i Baekje. Nakon toga, Silla si je htjela osigurati izravnu razmjenu s Kinom pa je sklopila tajni sporazum sa Goguryeoom kako bi istjerala Baekje sa donjih tokova rijeke. Silla je nastavila vladati i nakon ujedinjenja tri kraljevstva, sa središtem u gradu Hanseonga (današnji Seoul). Zbog bogate povijesti raznih kraljevstva i dinastija na području Seoula, arheolozi pronalaze razne artefakte i kulturnu baštinu koja gradi povijest Koreje.¹²

1.2.2. Stanovništvo

Stanovništvo Seoula je tijekom godina postupno raslo. U 14. stoljeću, tijekom dinastije Choson, u Seoulu je živjelo oko 100.000 stanovnika. Taj broj se udvostručio do 17. stoljeća, a zatim ostalo stabilno do kraja 19. stoljeća. Početkom 20. stoljeća je stanovništvo počelo rasti i do kraja Drugog svjetskog rata, broj stanovnika je dosegao 900.000. Nakon rata se mnogo Korejaca vratilo iz inozemstva u Koreju te su se nastanili u Seoulu. Do 1960. godine u Seoulu je živjelo oko 2,5 milijuna ljudi, a s pretjeranom urbanizacijom grad je privukao migrante iz cijele zemlje. Do 1990. godine, grad je dosegao broj preko 10 milijuna stanovnika. Velika populacija dovela je do razvoja samog grada i njegovog rasta.¹³ Grad Seoul pokriva 0,28% cijelog poluotoka, odnosno 0,61% Južne Koreje te se prostire na površinu od 30,3 km sjever-jug i 34,7 km zapad-istok. S obzirom na cijelu populaciju 51,8% čine žene, a 48,2% čine muškarci.¹⁴

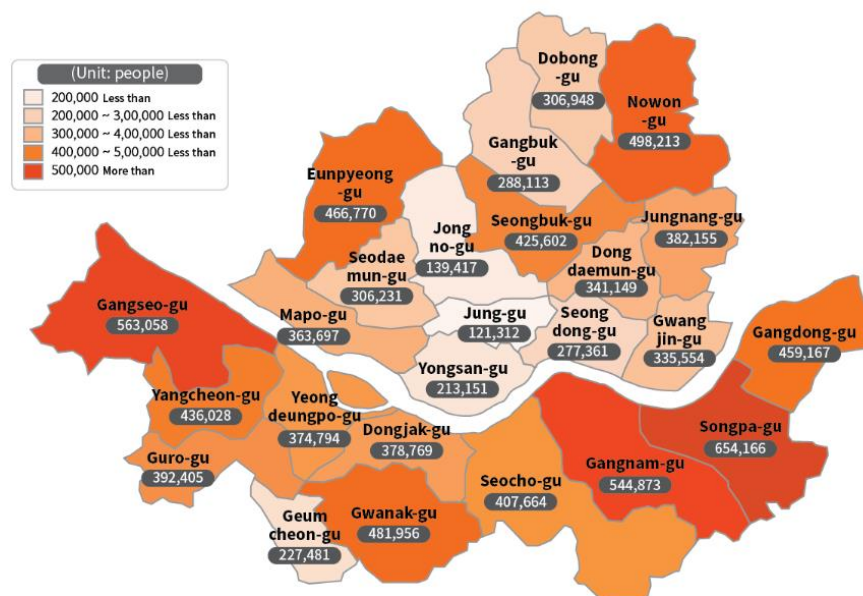
Stanovništvo je pretežno Korejske nacionalnosti i pripadaju etničkoj skupini Korejaca. Strani stanovnici čine manji dio populacije i većinom su raspoređeni po cijelom gradu.

---

¹² Seoul metropolitan government, <https://english.seoul.go.kr/seoul-views/meaning-of-seoul/1-history/> , pristupljeno 2.3.2024.

¹³ Britannica, <https://www.britannica.com/place/Seoul/Climate>, pristupljeno 12.3.2024.

¹⁴ Seoul solution, <https://www.seoulsolution.kr/en/content/statistic-seoul>, pristupljeno 12.3.2024.

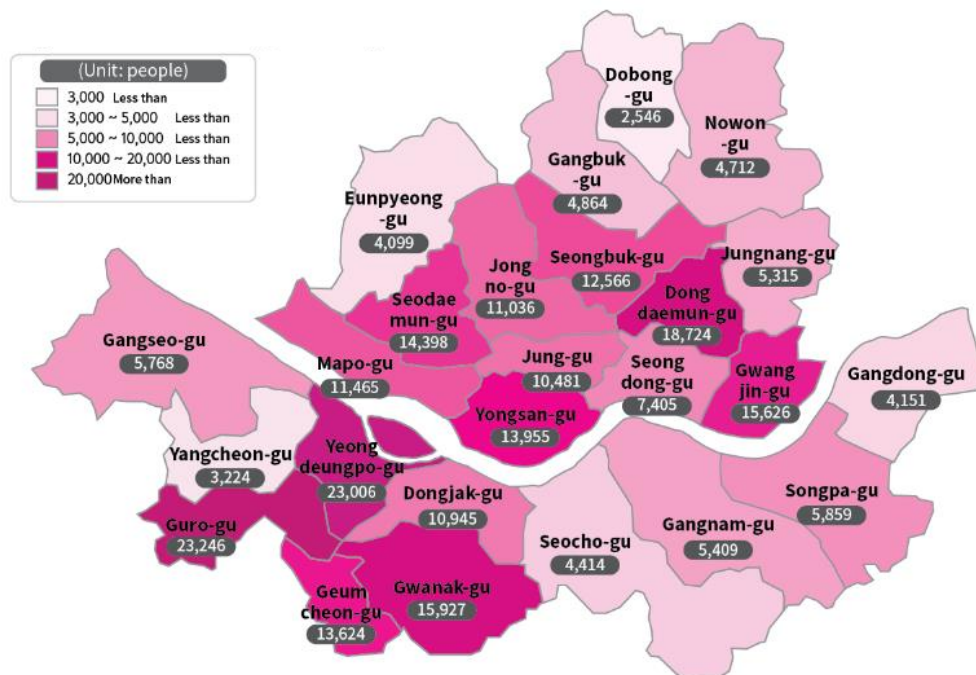
Slika 6. Prikaz populacije prema administrativnim jedinicama

Izvor: Seoul metropolitan government , <https://english.seoul.go.kr/seoul-views/meaning-of-seoul/4-population/> preuzeto: 24.3.2024.

Na slici 6. možemo vidjeti najviše ljudi živi na južnoj strani rijeke Hangang, specifično u distriktima Songpa-gu, Gangnam-gu i Gangseo-gu. Ova tri distrikta su pogodni za život zbog svoje napredne infrastrukture, visokog standarda života i raznolikih sadržaja. Južni dio Seoula je više naseljen u odnosu na sjeverni zbog puno faktora. Ti faktori su: Povijest, urbanizacija, ekonomski razvoj i socijalni razlozi. Kroz povijest su se ljudi naseljavali na južnoj strani rijeke Hangang zbog nje same. To jest, sa te strane obale, rijeka im je bila puno bliža te je služila kao izvor vode i poljoprivrede pa i kao ključni način prometa. Nagli razvoj urbanizacije je doveo ljude južno od rijeke zbog dostupnosti zemljišta, bolje infrastrukture i poslovnih prilika. Distrikt Gangnam-gu, smješten u južnom dijelu Seoula, je poznat kao poslovno i financijsko središte grada te zbog boljih financijskih prilika privlači više ljudi. Južni dio Seoula pruža bolje uvjete za život i puno su kvalitetniji zbog raznih društvenih i kulturnih događanja te time također privlači ljude da se naseljavaju u južni dio.

Ispod na slici 7. možemo vidjeti strance koje naseljavaju Seoul te možemo primijetiti da se najviše naseljavaju u centru grada i blizu rijeke Hangang. Za razliku od stanovnika Seoula, stranci više naseljavaju sjeverni dio Seoula. Najviše stranaca naseljava distrikte Guro-gu i Yeongdeungpo-gu na južnoj strani obale i Dongdaemun-gu na sjevernoj strani obale. Guro-gu i Yeongdeungpo-gu najviše privlače strance zbog stambenih prostora i poslovnih centara jer se tamo nalaze mnoge međunarodne tvrtke. Dok, Dongdaemun-gu privlači zbog raznolike kulture

i umjetnosti te puno raznolikih trgovina i moda. Također, u Dongdaemun-gu se mogu naći povoljni smještaji za tek pridošle ljude koji planiraju živjeti u Seoulu.

Slika 7. Prikaz populacije stranaca prema administrativnim jedinicama

Izvor: Seoul metropolitan government , <https://english.seoul.go.kr/seoul-views/meaning-of-seoul/4-population/> preuzeto: 24.3.2024.

1.2.3. Gospodarstvo

Južna Koreja postigla je brz rast u kratkom vremenskom razdoblju. U posljednjih nekoliko godina, zemlja je pokazala izvanrednu konkurentnost u području tehnologije, kemikalija, raznih automobilskih industrija i trgovina. Njezin kulturni sadržaj, kao što je glazba poznata kao Kpop, igrice i webtoon¹⁵ te mnogi drugi, igraju značajnu ulogu u rastu gospodarstva Južne Koreje. Inozemni masovni mediji nazivali su Južnu Koreju jednim od četiri azijska tigra, skupa sa Tajvanom, Singapurom i Hong Kongom. Godine 1960. izvor Južne Koreje je iznosio 32,8 milijuna američkih dolara, dok su te brojke 2019. godine dosegnule 542,2 milijarde američkih dolara. To pokazuje koliko se Južna Koreja razvija i probija na tržište.¹⁶

Seoul kao glavni grad države igra veliku ulogu u gospodarstvu. Jedan od glavnih faktora gospodarstva Seoula je proizvodnja. Seoul bilježi veliku proizvodnju tehnologije te sami izvoz te tehnologije diljem svijeta. Ljudi su sa proizvodnje tekstila i odjeće, strojeva i kemikalija

¹⁵ Vrsta stripa koja se čita i distribuira preko interneta. Riječ dolazi od kombinacije „web“ (mreža) i „toon“ odnosno cartoon (crtež)

¹⁶ Korean culture, <https://www.koreanculture.org/korea-information-economy>, pristupljeno 26.3.2024.

prešli na izradu tehnologije, iako ne smije se zanemariti da su to i danas također važne grane proizvodnje koje doprinose gospodarstvu. U središtu Seoula smještene su velike financijske institucije, kao što su banke i burze, te razne financijske i osiguravajuće tvrtke za profesionalne i poslovne usluge. Sektor koji zapošljava najviše ljudi je uslužni sektor.¹⁷ Gospodarstvo kroz tercijarni sektor se kroz povijest samo unaprjeđivao. Službeno računovodstvo regionalnog dohotka je započelo 1973. godine, a brojke pokazuju da preko dvije trećine BRP-a dolazi iz tercijarnog sektora. Povijesni podaci, koje možemo vidjeti na slici 8., iz 1973. i 1987. godine pokazuju da su godišnje stope rasta bile 5,8% i 10,1%.

1. Godišnja stopa rasta										(Postotak:%)	
	1973.-75.		1975.-80.		1980.-85.		1985.-87.		1973.-87.		
	Seoul	Država	Seoul	Država	Seoul	Država	Seoul	Država	Seoul	Država	
Ukupno	7,4	8,0	7,5	7,7	9,2	7,6	12,8	11,4	8,8	8,2	
Primarni sektor	-24,7	8,0	-0,1	-3,0	2,8	5,9	8,7	2,5	-1,9	2,4	
Sekundarni sektor	4,6	10,8	2,9	10,2	6,2	6,6	13,7	14,8	5,8	9,6	
Tercijarni sektor	9,7	6,4	9,2	10,4	10,1	8,5	12,6	11,7	10,1	9,4	

2. Struktura										(Postotak:%)	
	1973.		1975.		1980.		1985.		1987.		
	Seoul	Država	Seoul	Država	Seoul	Država	Seoul	Država	Seoul	Država	
Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Primarni sektor	2,9	24,5	1,4	24,5	1,0	14,6	0,7	13,5	0,7	11,4	
Sekundarni sektor	28,8	26,2	27,3	27,6	21,9	31,0	19,0	29,6	19,3	31,5	
Tercijarni sektor	68,3	49,3	71,3	57,9	77,1	54,5	80,2	56,9	80,0	57,1	

3. Doprinos Seoul u BDP-u						(Postotak:%)
	1973.	1975.	1980.	1985.	1987.	
Ukupno	27,0	26,7	26,5	28,6	29,3	
Primarni sektor	3,2	1,6	1,8	1,6	1,8	
Sekundarni sektor	29,6	26,4	18,8	18,3	18,0	
Tercijarni sektor	37,4	39,7	37,6	40,3	41,0	

Izvor: Seoul Metropolitan Government, Seoul Statistical Yearbook, svake godine. Banka Koreje, državni računi, 1987.

Slika 8. Godišnja stopa rasta

Izvor: Jong-Gie Kim, Kwan-Young Kim and Jae-Young Son. *Problems of urbanization and the growth of Seoul, Korea*. 1991., https://www.kdi.re.kr/eng/research/reportView?pub_no=869 preuzeto: 27.3.2024.

Godine 1887., udio Seoulovog BRP-a u tercijarnog sektoru iznosio je 80%, a u sekundarnom 19,3%. Ako bi uspoređivali te podatke s nacionalnim rastom, možemo primijetiti da je sekundarni sektor rastao sporo, dok je tercijarni sektor rastao puno brže u odnosu na nacionalni. U istom vremenskom razdoblju, porastao je i udio BRP-a u nacionalnom BDP-u sa 27% na 29,3%. Međutim, primarni i sekundarni sektor u udjelu nacionalne proizvodnje po sektorima je pao, dok je tercijarni sektor povećan.¹⁸

¹⁷ Britannica, <https://www.britannica.com/place/Seoul/Economy>, pristupljeno 26.3.2024.

¹⁸ Kim, Kim i Son. *Problems of urbanization and the growth of Seoul, Korea*. 22.-25. pristupljeno 26.3.2024.

Seoul je važno trgovačko središte i time privlači veliki broj turista koji doprinosi ne samo turizmu, već i gospodarstvu. Dva najvažnija tradicionalna trgovačka područja su Tongdaemun Market (slika 10.) i Namdaemun Market (slika 9.). Smješteni su u blizini središta sjevernog grada i market Namdaemun je manji od Tongdaemuna, no to ne znači da ne privlači jednaki broj posjetitelja. Marketi se sastoje od niza privatnih trgovina koje doprinose ne samo gospodarstvu Seoula, već gospodarstvu cijele zemlje.¹⁹

Još jedan od glavnih doprinosa gospodarstvu je, kao što je već navedeno, glazba i televizijska industrija. Osobito bend po imenu BTS (Bangtan Sonyeondan). Oni su jedan od najuspješnijih bendova koji se prvi probio na inozemno tržište, specifično američko tržište. Prema financijskom izvješću tvrtke HYBE Entertainment grupe BTS i TXT, koje pripadaju toj tvrtki, ostvarile su neto dobit od 148 milijardi²⁰ KRW u 2022. godini. Opće je poznato da svi

Slika 10 Tongdaemun Market

Izvor: Tripadvisor,

https://www.tripadvisor.com/AttractionsNear-g294197-d1537022-Dongdaemun_Market-Seoul.html, preuzeto: 27.3.2024.

Slika 9 Namdaemun Market

Izvor: VisitKorea,

<https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontslid=106358>, preuzeto: 27.3.2024.

korejski muškarci moraju odslužiti vojni rok, čak i Kpop idoli. Međutim, BTS ima toliki utjecaj na BDP države da su razmišljali za njih napraviti iznimku. Na sastanku koji se održao 1. kolovoza 2022. godine, zakonodavac koji je podržavao uklanjanje BTS članova iz vojne službe rekao je: „Ako BTS osvoji prvo mjesto na Billboardu, ekonomski koristi dosegnuti će 1,7 bilijuna KRW²¹.“²²

Mnoge druge Kpop grupe doprinose gospodarstvu jer privlače turiste te tako potiču turizam. Fanovi kupuju proizvode i odjeću koje oni preporuča te time potiču proizvodnju i izvoz. Također, sami članovi bendova kroz razne humanitarne akcije potiču svoje fanove da rade isto.

¹⁹ Britannica, <https://www.britannica.com/place/Seoul/Economy>, pristupljeno 26.3.2024.

²⁰ 109.680.877,07 američkih dolara

²¹ 1,259,264,373.67 američkih dolara

²² Gan, Lina. 2022., preuzeto 26.03.2024.

Na isti način razne televizijske serije utječu na gospodarstvo. Poznate su pod nazivom Kdrame (skraćeno za korejske drame) i to su serije koje su snimane u Koreji. Popularne su ne samo u Koreji, već i diljem svijeta te prikazuju različite žanrove, kao što su romantika, komedija, akcija, fantazija i tako dalje. Takav oblik medija najviše potječe turizam jer ljudi žele doći u mjesto gdje se snimala određena serija. Isto tako, kao i Kpop grupe, serije potječu proizvodnju jer ljudi kupuju stvari koje ih asociraju na tu seriju ili određene proizvode koje se mogu naći u toj seriji.

2. Turizam i obilježja turizma²³

Prema podacima iz 2022. godine, Seoul je grad koji privlači više od 1.36 milijuna turista godišnje.²⁴ Seoul nudi više vrsta turizma svojim posjetiteljima, sve ovisi koji ste tip osobe. Prema svemu što ovaj grad može ponuditi, svaki turist će pronaći nešto što mu odgovara. Od kulturnog pa sve do prirodnog turizma.

Seoul ima dugu povijest te njome i svojom arhitekturom privlači obožavatelje povijesti i umjetnosti. Tradicionalna arhitektura igra važnu ulogu u Južnoj Koreji te, iako neboderi vladaju gradom, mogu se naći tradicionalni budistički hramovi, palače i još mnoge druge građevine. Najpoznatije palače su Primarna rezidencija kralja, palača Gyeongbok, Chandeok palača i Changgyeong palača.

Seoul ne možete posjetiti, a da ne primijetite njegovu prirodu i krajolik. Stanovnici Južne Koreje obožavaju boraviti na otvorenom te uživaju u prilikama za šetnju ili vožnju biciklom. Najpopularniji sport na otvorenom je planinarenje, pošto je Seoul okružen planinama. Puno ljudi ide na planinarenje sa svojim prijateljima te uživaju u šetnjama uz rijeku Hangang. Seoul je prekriven parkovima i zelenim površinama pa time pruža bijeg od svakodnevnog betonskog života.

Za kratkotrajne posjetitelje, najbolji način da se upoznaju sa pravim karakterom zemlje je da prisustvuju jednim od mnogih šarenih festivala. Najviše festivala se odvija u proljeće i jesen, a neki od njih su Festival čaja ili Međunarodni maskenbal. Iako znaju biti ulice pune ljudi, Korejci i dalje znaju kako se dobro zabaviti. Moguće je da će vas netko na ulici ponuditi tradicionalnim korejskim alkoholom soju ili će vas lijepo odjevena ajumma²⁵ pozvati da sjednete i uživete u tanjuru gimbapa²⁶.

Kad se već govori o hrani, ne može se zaobići gastronomiju Seoula. Korejska hrana je raznolika i provokativna, puna oštih začina koji će zadovoljiti i najosjetljivije okuse. Većina stranaca povezuje korejsku kuhinju sa čilijem i češnjakom. Češnjak je bio prisutan u gastronomiji još od davnih dana, međutim, čili nije postojao u zemlji sve dok ga nisu uvezli

---

²³ Guides. *Insight guides South Korea (Travel guide eBook)*. 32. pristupljeno 2.4.2024.

²⁴ Statista, <https://www.statista.com/statistics/1290818/south-korea-number-of-visitors-to-tourist-attractions-in-seoul/>, pristupljeno 2.4.2024.

²⁵ „아줌마“ (ajumma) je izraz koji se koristi za opisivanje žena u srednjim godinama, u dobi od otprilike 40 do 60 godina

²⁶ „김밥“ (gimbap) je popularno korejsko jelo koje se sastoji od riže, različitih vrsta povrća, mesa ili morskih plodova te morskih algi

portugalski trgovci u 16. stoljeću. Najpoznatije jelo je fermentirano povrće poznato kao kimchi, koje je nezaobilazno sporedno jelo skoro svakog stola u gradu i zemlji.

3. Turistička ponuda

Turistička ponuda je dio turističkog tržišta te obuhvaća robu i usluge koje se nude i prodaju na turističkom tržištu radi zadovoljenja njihovih potreba tijekom boravka. To uključuje sve sudionike u gospodarstvu i društvu zemlje, čije aktivnosti doprinose raznolikosti ponude te potencijalnom rastu turističke potrošnje. Turistička ponuda ima svoja obilježja, a to su: heterogenost, statičnost, sezonski karakter, neelastičnost i diverzificiranost.²⁷

3.1. Kulturno povijesne znamenitosti

U kulturno povijesne znamenitosti spadaju sve građevine, mjesta ili objekti koji imaju značajnu kulturnu i povijesnu vrijednost. Ovakve znamenitosti prikazuju dugu povijest destinacije i sva njezina kulturna obilježja. Često te znamenitosti budu važne za sam identitet područja i društva. Seoul zbog svoje duge povijesti nudi turistima veliku ponudu znamenitosti.

3.1.1. Palača Gyeongbokgung

Palača Gyeongbokgung (slika 11.) je najveća palača u Seoulu, još zvana „Palača sjajne sreće“, privlači najviše posjetitelja jer je simbol grada. Izvorno je izgrađena 1395. godine za vrijeme kralja Taejoa. U to vrijeme palača je bila glavna kraljevska rezidencija, ali tijekom japanske invazije 1592. godine palača je izgorjela. Nakon 300 godina što je palača bila u ruševinama, otac kralja Gojonga je počeo s obnovom 1865. godine te je potpuno obnovio palaču. Međutim, zbog veličine i skupe obnove palače, vlada je bankrotirala. Tijekom japanske kolonijalne vladavine prednji dio palače je uništen i srušen kako bi se izgradio ogromna zgrada Japanskog generalnog ureda. Palača je ponovo srušena 1990-ih kako bi se mogla ponovo obnoviti u oblik u kojem je danas.²⁸

Slika 11. Gwanghwamun (glavna vrata)

Izvor: Korea to do

<https://www.koreatodo.com/gyeongbokgung-palace?lightbox=dataItem-ltoctwzx>, preuzeto 2.4.2024.

Palača ima četvora vrata i ona su nezaobilazna turistička atrakcija. U palaču se

može ući kroz sva četvora vrata, a ona su Gwanghwamun (glavna vrata) na jugu (slika 12.), Yongchumun vrata na zapadu, Sinmumun vrata na sjeveru i ulaz u Nacionalni muzej folkloru

²⁷ Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/turizam>, pristupljeno 2.4.2024.

²⁸ O'Malley i Tang. *Lonely Planet Pocket Seoul*. 74., pristupljeno 2.4.2024.

Koreje na istoku. Na palači se mogu naći zanimljive životinjske i ljudske figure na vrhovima krovova palače koje odbijaju zle duhove i osiguravaju mir u palači. Glavna atrakcija u palači je promjena kraljevske straže koja se može vidjeti na slici 12. Od 2002. godine se ova ceremonija održava kao tradicionalni kulturni događaj i odvija se dva puta dnevno. Jedna zanimljivost je da, ako se pojavite u hanboku (tradicionalnoj korejskoj odjeći) na ulazu u palaču, moći ćete besplatno ući.²⁹

Slika 12. Promjena kraljevske straže

Izvor: Korea to do

<https://www.koreatodo.com/gyeongbokgung-palace?lightbox=dataItem-ltohdr5a1>, preuzeto 2.4.2024.

3.1.2. Palača Changdeokgung

Iako je palača Gyeongbokgung veća, palača Changdeokgung (slika 13.) je najljepša od svih povijesnih palača koja potječe iz dinastije Joseon. Također se kaže da je ta palača vrhunac vrtlarstva zbog svojih prekrasnih vrtova. Changdeokgung palača je sagrađena početkom 15. stoljeća, što ju čini drugom najstarijom palačom. Obnovljena je u 17. stoljeću, a raspored njezinih prostorija i vrtova je puno „slobodniji“ kada se uspoređuje sa Gyeongbokgung palačom kojoj je struktura postavljena duž centralne osi. Najljepši i najpoznatiji vrt u palači je vrt Huwon (slika 14.) koji se prostire na 340.000 metara kvadratnih bogatih brdovitih padina. Posebno je lijep Buyongji ribnjak. Ribnjak je četvrtastog oblika s otokom u sredini prekrivenim drvećem. Taj dizajn ribnjaka predstavlja tradicionalni koncept svemira gdje su nebesa okrugla, a zemlja četvrtasta.³⁰ Stražnji

Slika 13. Palača Changdeokgung

Izvor: Civitatis

<https://www.civitatis.com/en/seoul/changdeokgung-jongmyo-tour/>, preuzeto 3.4.2024.

Slika 14. Vrt Huwon

Izvor: Shutterstock,

<https://www.shutterstock.com/search/huwon-secret-garden>, preuzeto 3.4.2024.

²⁹ Korea to do, <https://www.koreatodo.com/gyeongbokgung-palace>, pristupljeno 2.4.2024.

³⁰ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 78. , pristupljeno 3.4.2024.

vt također sadrži ogromno stablo staro preko 300 godina. Taj vrt je služio za odmor kraljevskih obitelji, a ljudske ruke su ga dirale samo ako je bilo apsolutno potrebno, odnosno vrt je održavan što prirodnije. Palača i sve oko nje priznato je od strane UNESCO-a kao svjetska kulturna baština na sastanku odbora u prosincu 1997. godine u Napulju, Italija.³¹

3.1.3. Palača Unhyeongung

Na slici 15. može se vidjeti palača Unhyeongung. U nazivima palača, zadnji slog „gung“ u prijevodu znači „palača“, iako na početku Unhyeongung nije bila palača u pravom smislu. U 19. stoljeću, kada je i izgrađena, bila je dom Heungseon Daewonguna koji je bio moćan princ i otac kralja Gojonga. U to vrijeme, palača je bila središte moći u Joseonu tijekom 10 godina. Princ je živio u kući sve do svoje punoljetnosti koju je navršio 1874. godine. Tijekom ovog desetljeća, imanje se toliko proširilo da se može natjecati sa kraljevskim palačama po veličini.

Palača se sastoji od nekoliko drvenih dvorana, zidova, dvorišta i vrtova. Posebno je privlačna dvorana Irodang koja ima unutarnji vrt kojemu se može pristupiti kroz klizna

Slika 15. Palača Unhyeongung

Izvor: The Seoul guide,

<https://www.theseoulguide.com/unhyeongung-palace/>,

preuzeto 3.4.2024.

drvena i papirnata vrata. Za razliku od službenih palača koje su šareno obojane kako bi se prikazala raskoš, drvene strukture ove palače nisu obojane kako bi se prikazao uglađeni i rustikalni izgled, dajući izgled doma. Slika 16. prikazuje baroknu dvokatnicu pod nazivom Unhyeongung Yanggwan koja je izgrađena 1912. godine pored same palače Unhyeongung kao dom za unuka Heungseon Daewonguna.³²

Slika 16. Unhyeongung Yanggwan

Izvor: Flickr,

<https://www.flickr.com/photos/68558939@N00/1853847761/>,

preuzeto 3.4.2024.

---

³¹ Visit Korea, <https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontsId=94399&menuSn=351>, pristupljeno 3.4.2024.

³² Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 84. pristupljeno 3.4.2024.

3.1.4. Svetište Jongmyo

Svetište Jongmyo, također izgrađeno za vrijeme dinastije Joseon, obuhvaćeno je etikama Konfucija³³ na kojima je izgrađeno kraljevstvo. Svetište je održavalo jedno od najvažnijih obreda na kraljevskom dvoru, a to su memorijalne ceremonije kralja i kraljice Joseona. Jeongjeon je najveća dvorana u svetištu i sadrži 49 duhovnih tablica za 19 kraljeva i 30 kraljica Joseona. Tamo se isto tako može naći tablica kralja Taejoa, osnivača Joseona. Dvorana Jeongjeon dugačka je 101 metar što ju čini jednu od najdužih struktura u Istočnoj Aziji. Duge, suvremene, nismo položene zgrade glavnih dvorana na Jongmyo svetištu stopile su se s gustom

Slika 17. Svetište Jongmyoa, memorijalna ceremonija

Izvor: Simple Wikipedia,

<https://simple.wikipedia.org/wiki/Jongmyo>, preuzeto 3.4.2024.

šumom i planinama koje ih okružuju. Za razliku od živopisnih palača s jarkim bojama koje odišu bogatstvom, dvorane svetišta odišu ozbiljnošću i rezerviranošću, tako reflektirajući konfucijansku skromnost, jednostavnost i praktičnost. Prve nedjelje u svibnju, klan Jeonju Yi, izvodi staru kraljevsku memorijalnu ceremoniju (slika 17.). Ceremonija, glazba i ples dodani su na UNESCO-ov popis

Remek-djela nematerijalne kulturne baštine čovječanstva 2001. godine.³⁴

3.1.5. Selo Bukchon Hanok

Selo Bukchon Hanok (slika 18.) se nalazi između palače Gyeongbokgung na zapadu i palače Changdeokgung na istoku te je jedna od najpopularnijih turističkih destinacija Seoula. Za vrijeme dinastije Joseon bogati aristokratski učenjaci i službenici održavali su i brinuli se za posjede na tom području koje je bilo jako cijenjeno zbog pogleda na

Slika 18. Selo Bukchon Hanok

Izvor: Vecteezy, <https://www.vecteezy.com/photo/24311908-bukchon-hanok-village-with-seoul-city-skyline-cityscape-of-south-korea>, preuzeto 3.4.2024.

³³ Kineski čitatelj i mislioc iz 5. st. pr. Kr.

³⁴ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 86., pristupljeno 3.4.2024.

planinu Namsan, odlične odvodnje i povoljnog feng shuija.³⁵ U 1920-ima i 1930-ima, posijedi su podijeljeni na male parcele na kojima su se sagradile hanoke ili kuće s krovovima od pločica. Hanok kuće se razlikuju od tradicionalnih kuća iz tog doba te su prilagođene urbanoj okolini. Bukchon ponosno može reći da ima preko 600 takvih kuća koje prikazuju povijest gradnje i arhitekture te privlače turiste. Jedna od najzanimljivijih kuća je Baek In-je kuća. To je posjed iz 1913. godine na kojemu se mogu vidjeti utjecaji inozemstva, odnosno uključuje drvene hodnike koji su tada bili jako popularni u Japanu, a povezuju muške i ženske sobe.³⁶ Posjetitelji se vole šetati kroz selo, lutajući i diveći se ukrašenim zidovima i pločicama na krovovima. Međutim, puno ljudi zaboravi da tamo i dan danas žive ljudi te da su te kuće naseljene. Dok šetate ulicom možete vidjeti ljude kako stoje sa znakovima koji govore da poštuju stanovnike i da budu tiho.³⁷

3.1.6. Gradske zidine Seoula

Slika 19. prikazuje povijesne gradske zidine Seoula koje su izgrađene 1396. godine te nisu služili samo kao obrambeni mehanizam, već i kao granice kraljevske prijestolnice. Regulirali su trgovinu i održavali stabilnu populaciju grada. Čak i šest stoljeća nakon što su zidovi izgrađeni, zidovi i dalje imaju obrambenu ulogu, a patroliraju ih vojska i policija. Zidine su izgrađene uz pomoć preko 200.000 regruta i protežu se 18 kilometara te tako čuvaju staru jezgru Seoula.

Slika 19. Gradske zidine Seoula

Izvor: Visit Seoul, https://english.visitseoul.net/walking-tour/Naksan-Rampart_/645, preuzeto 4.4.2024.

U povijesti, zidine su imale četvora vrata, međutim danas su prisutna samo troja vrata. Dvoja od tih vrata su Sungnyemun (danas Namdaemun, poznata kao i „Južna vrata“ u blizini su najveće poznate tržnice po istom imenu, Namdaemun) i vrata Heunginjimun (danas Dongdaemun, poznata kao i „Istočna vrata“ u blizini najvećeg trgovačkog područja po istom imenu, Dongdaemun). Zbog japanske kolonije srušeni su dijelovi zidova kako bi se izgradile ceste, a za vrijeme Korejskog rata, zidovi su uništeni ili oštećeni. Zbog toga se započela obnova

³⁵ Praksa slaganja predmeta u svakodnevnom životnim prostorima kako bi se postigla ravnoteža sa stvarnim svijetom

³⁶ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 87., pristupljeno 3.4.2024.

³⁷ O'Malley i Tang. *Lonely Planet Pocket Seoul*. 64., pristupljeno 3.4.2024.

zidova 1986. godine, koji traju i dan danas. Gradske zidine su najbolji odabir za šetnju jer idu duž planina Inwangsan, Naksan, Namsan i Bukhansan. Staza duž planine Bukhansan ima najviše originalnih segmenata zida, a staza duž planina Inwangsan, Naksan i Namsan pružaju najljepše poglede.³⁸

3.2. Prirodne atrakcije

Prirodne atrakcije su sve one karakteristike koje privlače turiste u destinaciju zbog prirode reljefa ili ljepote krajolika. Prirodne atrakcije uključuju: jezera, rijeke (vodopade, kanjone...), špilje, planine i obalne karakteristike.³⁹

Seoul, iako je metropolitanski grad, i dalje nudi bezbroj mogućnosti za uživanje u prirodi. Grad ima puno parkova u kojima možete uživati, ali i nudi mogućnosti planinarenja u samom srcu grada. Slijedeći principe feng shuija, osnivači Seoula su ga stavili u sredinu planina i rijeka. Staro središte okružuju šumovite planine i djeluju kao pluća grada. U Nacionalnom parku Bukhsan, do kojeg se može brzo doći podzemnom željeznicom, nudi intenzivno planinarenje za one koji vole izazove. Rijeka Hangang udiše život u grad, a parkovi pružaju utočište za šetnju i igru.⁴⁰

3.2.1. Planina Namsan

Tijekom dinastije Joseon planina Namsan označavala je južnu granicu Seoula, no sada se vrh nalazi u srcu grada. Planina predstavlja glavni orijentir jer je na vrhu planine poznati N Seoul toranj, što se može vidjeti na slici 20. Na vrh planine, koja je na 262 metara nadmorske visine, može se doći na više načina. Prvo je stazama za šetnju. Postoje staze za šetnju kroz šumu crvenih borova, zatim se može ići gradskim zidinama i planinarenjem. Kada se dođe na vrh, može se uživati u pogledu s N

Slika 20. Planina Namsan i N Seoul toranj u pozadini
Izvor: Agoda, <https://www.agoda.com/travel-guides/south-korea/seoul/n-seoul-tower-panoramic-city-views-namsan-mountain/?cid=-218>, preuzeto 4.4.2024.

³⁸ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 101. pristupljeno 3.4.2024.

³⁹ Achieving in tourism, <https://www.achievingintourism.cymru/home/main-menu/do-well-in-developing-uk-tourist-destinations/ac-1-1/resources/natural-attractions/>, pristupljeno 4.4.2024.

⁴⁰ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 301. pristupljeno 4.4.2024.

Seoul tornja ili fotografirati gradsku panoramu. Šetnja je duga 9,8 kilometara i trebalo bi oko tri sata da se dođe do vrha. Druga opcija je da se ide autobusom ili žičarom koja će vas odvesti na sam vrh.⁴¹

Namsan park je najveći park u Seoulu i obiluje raznolikom florom i faunom. Poznat je po prekrasnim šetnicama koje omogućuju posjetiteljima da uživaju prirodi i životinjama, kao što su vjeverice. U parku se mogu naći i statue poznatih ličnosti iz korejske povijesti, kao i N Seoul toranj i trg Baekbeom.

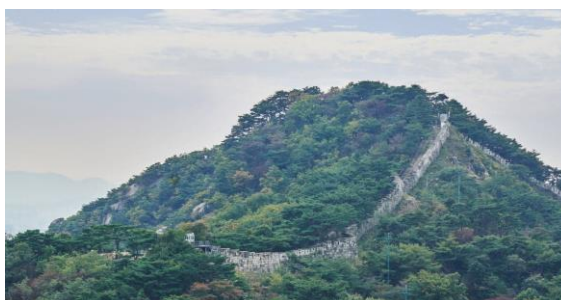
Slika 21. Ograda ljubavi i N Seoul toranj u pozadini
Izvor: Trip, <https://www.trip.com/moments/detail/seoul-234-119555218/>, preuzeto 4.4.2024.

Najveći godišnji festival cvjetanja trešanja koji se održava u travnju se odvija baš u Namsan parku. Staza trešanja koje su u cvatu u travnju je najduža staza u cijelom gradu i najljepša je šetnica.⁴²

Jedna od ključnih karakteristika planine Namsan i samog N Seoul tornja je ograda ljubavi (slika 21.). Mnogi parovi dolaze na planinu kako bi za ogradu zaključali svoj Lokot ljubavi. Na samoj ogradi ima preko stotine tisuća lokota. Također, sama planina pa i ograda ljubavi je popularno odredište snimanja Kdrama. Lokoti se mogu kupiti u bilo kojoj trgovini, napišite poruku ili ime, zaključajte i bacite ključ za dugu vezu.⁴³

3.2.2. Planina Bugaksan

Prva palača za vrijeme dinastije Joseon izgrađena je ispred same planine Bugaksan (slika 22.) te se time može reći da je planina igrala ključnu ulogu u određivanju razvoja kraljevske prijestolnice. Danas se u neposrednoj blizini planine nalazi i ured predsjednika. Godine 1968. vlada je proglasila planinu nedostupnom zbog pokušaja ubojstva

Slika 22. Planina Bugaksan i zidine
Izvor: Visit Seoul, <https://english.visitseoul.net/seoul-hiking/Classic-Bugaksan-hiking-course-Changuimun-Gate%E2%80%93Malbawi-Rock-Trail/42838>, preuzeto 13.04.2024.

⁴¹ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 303. pristupljeno 4.4.2024.

⁴² Visit Seoul, <https://english.visitseoul.net/nature/NamsanPark/ENP003631>, pristupljeno 4.4.2024.

⁴³ Adventure Korea, <https://adventurekorea.com/namsan-mountain-in-seoul/>, pristupljeno 4.4.2024.

predsjednika od strane sjevernokorejskih specijalaca, međutim pokušaj je bio neuspješan. Atentatori su uhvaćeni na planini i u oružanom sukobu, dvojica južnokorejskih policajaca je poginula. U znak sjećanja na njih dignuti su im spomenici kod tog mjesta. Narednih dana, 31 član sjevernokorejske specijalne jedinice su ubijeni, osim dvije osobe. Jedna osoba je pobjegla natrag u Sjevernu Koreju, a druga je uhvaćena i sada je građanin Južne Koreje. Dan danas se mogu vidjeti tragovi borbe i metaka koji su zabijenu na drvetu pored staze.⁴⁴ Planinu su ponovo otvorili 2006. godine, no planinari moraju predstaviti identifikaciju i fotografiranje krajolika je ograničeno na određena mjesta. Planinari se moraju pridržavati staze i ne skretati s puta. Zbog ograničenosti ljudske prisutnosti, planinske šume su procvjetale i čuvaju veliki broj divljih životinja.

Planina je bila početna točka izgradnje gradskih zidina te su u tom području i najviše očuvane. Planinari i posjetitelji mogu uživati u planini i njezinim zidana, a isto tako se nudi ruta Kim Sinjo. Staza prati put sjevernokorejskog specijalca kada je 1968. nakon neuspjelog atentata pokušao pobjeći preko planine. Bugaksan planina

Slika 23. Dolina Baeksasil

Izvor: Visit Seoul, <https://english.visitseoul.net/seoul-hiking/Secret-urban-garden-Baeksasil-Valley%E2%80%93Seonggyungwan-Trail/ENN042624>, preuzeto 13.04.2024.

također skriva, kako lokalno stanovništvo kaže, „jednu od najbolje čuvanih tajni Seoula“. To je dolina Baeksasil (slika 23.) gdje žive i prosperiraju različite vrste žaba kao što su žabe Dybowski, azijske vatrene žabe, no može se naći ponegdje vodozemci repaši poput guštera i divlja svinja.⁴⁵

3.2.3. Planina Inwangsan

Planina Inwangsan je poznata među šamanistima kao jedno od najsvetijih mjesta u cijeloj zemlji. Planina je puna hramova, svetišta i oltara, a uz pjevanje, paljenje svijeća, izgaranje tamjana i zvonjavu te uz savršenu formaciju stijena, stvara nadnaravnu atmosferu. Najvažnije šamanističko svetište je Guksadang. To je drvena dvorana koja se nalazi na južnom obronku i

⁴⁴ 4 corners 7 seas, <https://4corners7seas.com/asia/korea/hiking-in-seoul/inwangsan-bugaksan/>, pristupljeno 13.4.2024.

⁴⁵ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 305. pristupljeno 13.04.2024.

tamo se često održavaju šamanistički obredi ili gut⁴⁶. U blizini Guksadanga, odmah iznad njega se nalazi Seonbawi.

Seonbawi je antropomorfni izdanak granita i tamo vjernici upućuju svoje molitve. Sa zapadne strane planine nalazi se dolina Suseongdong koja je nedavno obnovljena. Dolina je bila popularna za vrijeme dinastije Joseona kao popularno slikovito mjesto. Jeong Seon, umjetnik 18. stoljeća, je poznat po svom slikarskom radu planine Inwangsan (slika 24.). Vrh planine je naslikao nakon kiše te je uhvatio oblake i maglu kako se obavijaju oko granitne litice.

Slika 24. Umjetničko djelo Jeong Seona, planina Inwang

Izvor: Visit Seoul, <https://english.visitseoul.net/seoul-hiking/Inwang-jesaekdo-Story-behind-the-Painting/ENNO42606>, preuzeto 14.04.2024.

Gradske zidine također prolaze kod ove planine. Najpopularnija staza počinje kod tunela Sajik i ide sve do vrha te doseže visinu od 339 metara. S vrha možete šetati zidinom do vrata Changuimun u Buam-dongu. Slika 25. savršeno prikazuje kako se sa te staze može vidjeti središte Seoula.⁴⁷ Mnogi ljudi koji se žele prošetati ili početnici planinarenja odabiru planinu Inwangsan jer je staza dobro održava i lako se penjati.⁴⁸ Mnogi ljudi uživaju u stazi koja počinje kod tunela Sajik, zatim vodi do vrha, nastavlja se duž gradskih zidina i na kraju dolaze do vrata Changuimun. Staza je povezana koja se nalazi ispred Cheongwadaea, odnosno „Plave kuće“ pa planinari mogu obići neka povijesna mjesta kao što je ceste Hyoja i Palpan i palače Gyeongbok. Iza parka Sajik se može naći staza koja vodi do Hwanghakjeonga, mjesto gdje su strijelci iz dinastije Joseon usavršavali svoje gađanje. Prvotno je Hwanghakjeong bio smješten u samoj palači Gyeongbok, ali je na kraju premješten na planinu.

Slika 25. Pogled na Seoul sa planine Inwangsan

Izvor: Seoul searching, <https://seoulsearching.net/inwangsan-mountain/>, preuzeto 14.04.2024.

Kada se prođu vrata Changuimun pojaviti će se kamene stepenice te se one razdvajaju prema vanjskom dijelu zidina. Ta staza vodi do dvorca Tangchundae. Dvorac je izgrađen nakon

⁴⁶ Korejski izraz za šamanske rituale ili obrede u korejskoj tradicionalnoj vjeri; rituali uključuju ples, pjevanje, sviranje glazbenih instrumenata i druge aktivnosti s kojima se komunicira s duhovima.

⁴⁷ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 308., pristupljeno 14.04.2024.

⁴⁸ Seoul go, <https://english.seoul.go.kr/inwangsan-mountain/>, pristupljeno 14.04.2024.

japanske invazije 1952. godine i ratova koji su se događali 1636. godine, a svrha mu je bila jačanje obrane glavnog grada.⁴⁹

3.2.4. Park Hangang

Rijeka Hangang predstavlja srce Seoula i prolazi kroz sam centar grada. Stanovnici najviše vole boraviti uz samu rijeku jer im pruža travnate površine, biciklističke staze, sportska igrališta i druge rekreacijske aktivnosti. Sam park je podijeljen na 11 okruga. Popularni okruzi su Ichon, Mangwon i Yeouido.⁵⁰

Ichon je smješten između mosta Jungnyang i Wonhyo, južno od Nacionalnog muzeja Koreje. Park ima igrališta za djecu, košarkaške i teniske terene, nogometna igrališta i još mnoga druga. Pokraj rijeke, u parku, znaju biti postavljene različite umjetničke instalacije i djela.⁵¹ U parku se nalazi i centar za učenje o prirodi koji je izgrađen na obnovljenom močvarnom području. Također, ako nastavite stazom do mosta Hangangdaegyo možete ući na otok Nodeulseom (slika 26.) koji se nalazi usred rijeke.⁵²

Mangwon je smješten između mostova Wonhyo i Seongsan, također nudi svojim posjetiteljima razne rekreativne sadržaje, ali isto nudi jedan od bazena koji je izuzetno popularan ljeti. Nudi mogućnosti jedrenja na dasci, skijanje na vodi i vožnju

Slika 27. Otok Nodeulseom

Izvor: Arch daily, <https://www.archdaily.com/995359/nodeul-island-park-nmkplus>, preuzeto 14.04.2024.

Slika 26. Park Seoul Battleship

Izvor: Seoul metropolitan government, <https://english.seoul.go.kr/seoul-battleship-park/>, preuzeto 14.04.2024.

⁴⁹ Trippose, <https://en.trippose.com/tour/inwangsan-mountain>, pristupljeno 14.4.2024.

⁵⁰ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 311., pristupljeno 14.04.2024.

⁵¹ The Soul of Seoul, <https://thesoulofseoul.net/hangang-han-river-parks-seoul-korea/#ichon>, pristupljeno 14.04.2024.

⁵² Visit Korea, <https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontsId=91800&menuSn=351>, pristupljeno 14.04.2024.

čamcem. U blizini se nalazi podmornica i ogroman brod koji su trajno parkirane uz obalu u parku Seoul Battleship (slika 27.).⁵³

Yeouido je smješten u Yeouidu, koji je ujedno i četvrt i otok. Četvrt je mjesto medija, bankarstva i politike. Međutim, unatoč tome, park (slika 28.) je lako dostupan posjetiteljima i domaćin je mnogim festivalima. Neki od njih su Festival trešanja u proljeće, Međunarodni festival vatrometa u jesen te održava puno

Slika 28. Yeouido Hangang park

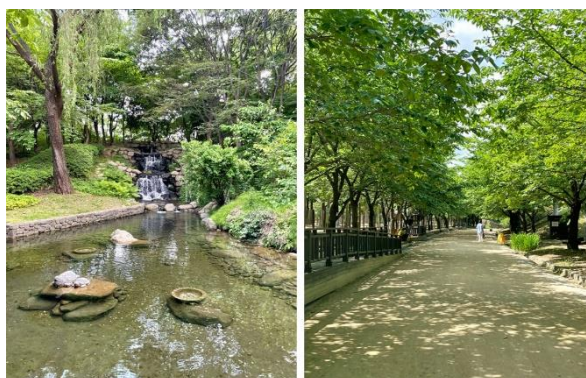
Izvor: Yeongdeungpo,

<https://www.ydp.go.kr/english/contents.do?key=4315&>, preuzeto 14.04.2024.

koncerata i maratona tijekom cijele godine. Prirodna područja su posebno očuvana u ovom parku te pružaju posjetiteljima mogućnost da istraže i saznaju nešto više o ekologiji i prirodi. Proveo se projekt po imenu Projekt renesanse Hanganga te je to omogućilo parku da se obnovi i dobije nove atrakcije. Neke od tih atrakcija su vodeni trg, fontane uz rijeku, pozornica uz obalu, marinu za jahte i mnoge druge.⁵⁴

3.2.5. Seoul Forest

Seoul Forest (slika 29.) se nalazi na ušću potoka Jungnangcheon i rijeke Hangan, zvana Ttukseom bila je kraljevski lovni teren, vodovod, hipodrom, lječilište i sportski park. Godine 2003. gradske vlasti su odlučile preurediti prostor u šumski park koji će konkurirati Central parku u New Yorku ili Hyde parku u Londonu. Seoul Forest je otvorila svoja vrata svijetu 2005. godine. Od 2003. do 2005. godine, više od

Slika 29. Seoul Forest

Izvor: Seoul Shopper,

<https://seoulshopper.com/blogs/attraction/seoul-forest>, preuzeto 30.04.2024.

⁵³ The Soul of Seoul, <https://thesoulofseoul.net/hangang-han-river-parks-seoul-korea/#ichon>, pristupljeno 14.04.2024.

⁵⁴ Visit Korea, <https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontsId=91020&menuSn=351>, pristupljeno 14.04.2024.

5.000 građana i 70 tvrtki sudjelovalo je u sadnji drveća za park. Danas se sastoji od četiri dijela: Park kulture i umjetnosti, Park obrazovnog iskustva, Park eko-šume i Park uz rijeku Hangang. Park se prostire na 430.000 metara kvadratnih i u njemu se nalaze šume, močvare, vrtovi i travnjaci. Povezan je mrežom šetnica, biciklističkih staza i mostova. Park je posjećen tijekom cijele godine, no najviše blista tijekom ljeta kada posjetitelji imaju piknike i druženja. Posjetitelji također mogu hraniti i jelene kojima je Seoul Forest dom. U parku se nalazi i Muzej vodovoda u kojem se može naći prvo vodovodno postrojenje u Koreji, otvoreno 1908. godine.⁵⁵

Seoul Forest je prvi park koji su osnovali i kojim upravljaju građani kao javno-privatno partnerstvo. Njime upravlja neprofitna organizacija zvana Seoul fond za očuvanje šumskih parkova. Seoulov zeleni fond je organizirao grupu prijatelja parka pod nazivom „Prijatelji parka Seoul Forest“ te mnogi građani sudjeluju u održavanju prirode i drveća. Od 2010. godine, park se fokusira na programe koji pomažu tinejdžerima da pronađu sebe i svoje snove izvan škole. Više 4.800 mladih imalo je priliku iskusiti „zeleni posao“ kroz programe stažiranja, obuke, volonterskih programa i kratkoročnog zaposlenja.⁵⁶

3.2.6. Nacionalni park Bukhansan

Nacionalni park Bukhansan (slika 30.) udaljen je od centra grada samo 45 minuta vožnje podzemnom željeznicom. Godišnje privlači oko pet milijuna planinara i penjača zbog svoje planinske ljepote. Prostire se na 80 četvornih kilometara, a nalazi se u Seoulu i predgrađu Uijeongbu. Planina nudi granitne vrhove, duboke klisure, guste šume, preko 1.300 vrsta flore i faune, oko sto budističkih hramova i samostana te tvrđavu iz dinastije Joseona.⁵⁷

Park se dijeli na planinu Samgaksan (drugo ime za Bukhansan) na jugu i planinu Dobongsan na sjeveru. Obje planine se sastoje od granitnih vrhova, a najviša točka parka je vrh Baegundae na 836 metara nadmorske visine planine Samgaksan. Litice su jako opasne i na njih se penju samoiskusni planinari. Međutim, park nudi mrežu pješačkih staza dugih 71,8 kilometara koje

Slika 30. Nacionalni park Bukhansan

Izvor: Hiking scenery,

<https://hiking scenery.com/baegunbong-baekundae-ascent-bukhansan/>, preuzeto 30.04.2024.

⁵⁵ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 318., pristupljeno 30.04.2024.

⁵⁶ 서울숲 (english), <https://seoulforest.or.kr/english>, pristupljeno 30.04.2024.

⁵⁷ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 332., pristupljeno 30.04.2024.

obilaze donje padine. Na sjevernom dijelu parka popularan je uspon na vrh grebena Dobongsan, visok 740 metara nadmorske visine, te posjet šumskim hramovima Cheonchuksa i Mangwolsa.⁵⁸

3.3. Gastronomija

Stanovnici Koreje se vole šaliti da oni žive da bi jeli, a dobra hrana im je nagrada na kraju napornog poslovnog dana. Korejci su opsjednuti hranom i moguće je da ćete više puta vidjeti kako pretražuju meokbang⁵⁹ videozapise kako bi odlučili što će sljedeće jesti. Postoji izraz u korejskom jeziku „Hoesik“, a znači tradicionalni zajednički obrok ili večeru s kolegama, obitelji ili prijateljima, To je društveni događaj u kojem razgovaraju i dijele hranu, a često se zna organizirati na kraju radnog vremena ili za neke posebne prigode. Za razliku od „Honbap“ što je korejski izraz za osobu koja jede sama bez ikakvog društva. Gastronomija je toliko razvijena da posjetiteljima ne nedostaje izbora za objedovanje. Ponuda seže od restorana koji se vode desetljećima u obiteljskom vlasništvu sve do mladih i modernih restorana.⁶⁰

3.3.1. Bongpiyang

Bongpiyang opisuje se kao umjetnička korejska kuhinja i roštilj. Franšiza također vodi restoran Byeokje Galbi koji su poznati po svojim vrhunskim, visokokvalitetnim, ali i skupim komadima korejske govedine ili hanua. Unatoč tome, Bongpiyangu je fokus svinjetina. Specijalitet su svinjska rebra marinirana u posebnom umaku restorana koji je malo začinjen i sladak, a osoblje vješto peče rebra na stolu gosta. Nakon rebara može se završiti obrok sa zdjelom Pyongyanga naengmyeona. Naengmyeon (slika 31.) su korejski hladni rezanci.⁶¹ Restoran je također preporučan od strane Michelina zbog

Slika 31. Naengmyeon (hladni rezanci)

Izvor: Michelin Guide,

<https://guide.michelin.com/at/en/seoul-capital-area/kr-seoul/restaurant/bongpiyang>, preuzeto 01.05.2024.

⁵⁸ Lonely planet, <https://www.lonelyplanet.com/south-korea/gyeonggi-do/attractions/bukhansan-national-park/a/poi-sig/1428267/357390>, pristupljeno 30.04.2024.

⁵⁹ „emitiranje jela“; pojedinci jedu raznovrsnu hranu dok se snimaju i pričaju s publikom

⁶⁰ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 152., pristupljeno 30.04.2024.

⁶¹ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 154., pristupljeno 30.04.2024.

svojih hladnih rezanaca jer prave autentične rezance kao iz Pyongyanga, glavnog grada Sjeverne Koreje.⁶²

3.3.2. Naengmyeon

Postoje dvije vrste naengmyeona, odnosno hladnih rezanaca. Jedan je mul-naengmyeon (slika 32.) koji je napravljen s hladnom juhom, a drugi je bibim-naengmyeon koji je začinjjen umakom od gochujanga. Gochujang je tradicionalni korejski začim od fermentiranog crvenog čilija, rižinog brašna, slatkog rižinog sirupa i soje koji se dodaje u razna jela kako bi dobili na pikantnosti. Rezanci mogu biti napravljeni na različite načine, kao na primjer, tjestenina

Pyongyang naengmyeona nije napravljena od heljadinog brašna, rezultirajući mekšom teksturom. Dok, Hamheung naengmyeon ima tjesteninu od heljadinog brašna pomiješanu s krumpirovim škrobom te daje „žvakanije“ iskustvo. Oba tipa rezanaca se mogu napraviti kao mul i bibim, no predlaže se da Pyongyang rezanci budu mul-naengmyeon s blagom juhom.⁶³

Slika 32. Mul-naengmyeon

Izvor: Maangchi <https://www.maangchi.com/recipe/naengmyeon>, preuzeto 06.05.2024.

Postoje neka pravila i savjeti kako jest hladne rezance. Neka od pravila su da se trebaju koristiti škarice jer su rezanci dugački i rezanjem rezanaca olakšati će se jedenje. Uvijek prvo treba promiješati rezance s juhom kako bi se okusi dobro sjedinili. Štapićima uzmete dio rezanaca te ih umočite još jednom u juhu kako bi što bolje uživali u hladnoj, osvježavajućoj juhi. Između rezanaca uzimajte male zalogaje raznih dodataka kako bi uživali u različitim okusima i teksturama. Na kraju, kada završite s rezancima, popijte preostalu juhu direktno iz zdjele.

Savjeti za jedenje hladnih rezanaca kako bi se što više uživalo u njima su da se ne treba bojati usisavanja i srkanja dok se jede. U korejskoj kulturi, srkanje i usisavanje rezanaca je znak da uživajte u obroku. Dok jedete naengmyeon, uzmete si vremena. Treba jesti polako da se dožive svi okusi i teksture jela. Ako volite više ljuta jela, može se dodati malo senfa ili

⁶² Michelin Guide, <https://guide.michelin.com/kr/en/article/dining-out/8-michelin-recommended-naengmyeon-restaurants-seoul>, pristupljeno 01.05.2024.

⁶³ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 157., pristupljeno 30.04.2024.

gochujanga za dodatni poticaj, međutim to je više za mul-naengmyeon. Kako bi se upotpunilo cijelo jelo, dodajte pića kao što su ledeni ječmeni čaj ili hladno pivo.⁶⁴

3.3.3. Michelinov vodič⁶⁵

Mnogi korejski restorani postaju poznati diljem svijeta, a Michelinov vodič za Seoul je tek u svojoj trećoj godini. Ovo su neki od restorana.

Zero Complex. Šef ovog restorana, Lee Choong-hu (slika 33.), je najmlađi šef koji je dobio zvjezdicu u Michelinovom vodiču 2017. godine. Kada je otvorio restoran 2014. godine bio je tek u svojim dvadesetima. Teško je svrstati hranu šefa Leeja u jednu kategoriju s obzirom da ima utjecaja francuske kuhinje i svoje domaće korejske kuhinje. Boravio je u Le Cordon Bleu i renomiranim

Slika 33. Šef Lee Choong-hu

Izvor: Michelin Guide,

<https://guide.michelin.com/kr/en/article/people/lee-choong-hoo-youngest-chef-helm-michelin-star-kitchen-seoul>, preuzeto 06.05.2024.

francuskim restoranima te od tuda dolaze utjecaji francuske kuhinje u njegovim jelima. Međutim, njegov glavni utjecaj i izvori inspiracije ostvaruje kroz svakodnevna iskustva u posjeti farmi gdje nabavlja lokalno sezonsko povrće. Kako je već rečeno, unatoč utjecajima francuske kuhinje, šef svejedno miješa korejske okuse i okuse svog djetinjstva. Ponekad to eksperimentiranje dovede do neočekivanih rezultata, kao što je njegovo jelo od endivije i karamelnog musa.

⁶⁴ Recipes.net, <https://recipes.net/articles/how-to-eat-mul-naengmyeon/>, pristupljeno 06.05.2024.

⁶⁵ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 158.-164., pristupljeno 30.04.2024

Jungsik. Šef Yim Jungsik (slika 34.) je bio nezadovoljan korejskom ugostiteljskom scenom te je 2011. godine otvorio ogranak u New Yorku. Dvije godine nakon osvojio je svoju prvu Michelinovu zvjezdicu u New Yorku, a sljedeće godine je priznat s dvije zvjezdice. Jungsik je također u Seoulu 2017. godine osvojio dvije zvjezdice. Jela su koristila lokalne sezonske sastojke s francuskim tehnikama kuhanja i aranžiranja. Šef Jungsik se često navodi kao prvi primjer molekularne gastronomije na hansik⁶⁶ jelima. Također, Jungsikov jelovnik je poznat po svojim reinterpretacijama korejskih jela kao što su gimbap i bibimbap. Jungsikov Gujeolpan je primjer da se ponekad treba ići protiv tradicije kako bi se osvojila nagrada. To jelo

Slika 34. Šef Yim Jungsik

Izvor: Jungsik,

<https://www.jungsik.com/hello/>, preuzeto 06.05.2024.

je šareni tanjur od osam punjenja umotanih u palačinke od heljadinog brašna te koristi razne sezonske sastojke, gimbugak ili pržene začinjene alge kako bi stvorio složeniji okus nego što ima originalna i tradicionalna verzija.

Joo Ok. Joo Ok na korejskom znači dragulj i često se koristi za opisivanje nečega vrijednog ili dragocjenog. Restoran je osvojio dvije Michelinove zvjezdice, a šef Shin Chang-ho (slika 35.) želio je da njegov hansik bistro poslužuje hranu na koju bi njegova majka bila ponosna. Želio je interpretirati korejsku hranu, bez da se veže za tradiciju te da izrazi svoje godine iskustva u inozemstvu i

Slika 35. Šef Shin Chang-ho

Izvor: 50 best discovery,

<https://www.theworlds50best.com/discovery/Establishments/South-Korea/Seoul/Joo-Ok.html>, preuzeto 06.05.2024.

francuskoj kuhinji. Pažnja kuhara svakom detalju u njegovim jelima očituje se u uzorku octa posluženom kao prvo jelo. Time šef želi probuditi apetit i osjetila gosta. Kuhar ih sam priprema, a tijekom godina je postao pravi fanatik o octu te je smislio dvadeset različitih verzija octa. No, ono što ga čini draguljem je ulje perila koje je napravljeno od sjemenki uzgojenih na farmi

---

⁶⁶ Hansik jela su tradicionalna korejska jela, koja često uključuju rižu, povrće, meso (poput svinjetine, govedine ili piletine), ribu i začine kao što su češnjak, soja, gochujang i doenjang (fermentirana sojina pasta)

njegove svekrve. Međutim, restoran koji se nalazi u Seoulu se zatvorio prošle godine te se novi otvorio u korejskom kvartu u New Yorku.⁶⁷

3.3.1. Bansang⁶⁸

Bansang (slika 36.) je struktura tradicionalnog korejskog obroka. Glavni akter je bap, odnosno riža, a banchan, to jest priloge, su sporedni akteri. Bap je korejska riječ za rižu, no u kontekstu tradicionalnih korejskih obroka, bap označava glavni sastojak ili osnovnu hranu. Postoje mnoga pravila o postavljanju jela pa čak i kako bi svaki tanjur ili pribor trebao biti napravljen. Međutim, današnji bansang obroci ne pridržavaju se tih tradicionalnih pravila, ali mnogi pokušavaju slijediti osnovnu strukturu jela, pružajući raznolikost okusa, tekstura i sastojaka.

Slika 36. Bansang

Izvor: Sugar and spice, <https://www.sugarandspice.in/setting-the-table-bansang-of-korea/>, preuzeto 14.05.2024.

Moomyung. Riječ moomyung znači „bezimeni“ na korejskom, a ideja restorana je da jelovnik ne bi trebao biti obojan određenom regionalnom kuhinjom. Naglasak je na zdravim i uravnoteženim obrocima koji koriste lokalne i sezonske sastojke. Time, svaki bansang može uključivati banchan priloge i juhu iz različitih dijelova Koreje. Restoran se originalno otvorio 2013. godine u Seoulskoj četvrti Seongbuk-dongu, no kasnije se franšiza proširila na različite lokacije oko Seoula. Moomyung je poznat po specifičnom bapu. U tom restoranu neće se naći obična, bijela riža, već restoran nudi karakterističnu mješavinu različitih žitarica. U tu mješavinu ide čak jedanaest različitih žitarica, a Moomyung Bapsang meni uključuje kombinaciju juhe, mesnih jela, kimchija, jeotgal (slane morske plodove), ukiseljeno povrće i sušene alge. Također, restoran nudi Byeolmi Bapsang koji uključuje regionalne specijalitete, ali oba seta se svakodnevno mijenjaju te tako se neće u restoranu svaki dan jesti isti obrok.

Yang Chul Cooking. Restoran predstavlja popularne jipbap ili restorane kućne kuhinje koji se šire po cijelom gradu. Originalni ogranak poslovanja nalazi se u Apgujeong-dongu. Restoran

⁶⁷ Michelin Guide, <https://guide.michelin.com/kr/en/article/features/jook-moving-to-new-york-next-march>, pristupljeno 06.05.2024.

⁶⁸ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 167.-170., pristupljeno 10.05.2024.

je mali i ugodan s naglascima od crvene cigle i drveta u interijeru, no postoji i drugi ogranak u blizini. Restoran nosi ime vlasnice. Prije nego što je odlučila otvoriti restoran, bavila se glumom te se preselila u Japan i provela pet godina u kulinarskoj školi. To obrazovanje je imalo veliki utjecaj na jelovnik koji nudi veliki raspon hansik i japanskih jela. Yang Chul nudi različite bansang set obroke, a svaki obrok dolazi s rižom, juhom i raznim banchan prilozima koji se mijenjaju svakodnevno. Također su popularni Deopbap obroci, a u to spadaju riža s dodacima poput ukiseljenih jaja lososa i wasabija. Navečer se jelovnik mijenja i fokusira više na Anju jela koja se dobro slažu s korejskim vinom i alkoholnim pićima.

3.3.2. Kimchi⁶⁹

Kultura kimchija je jelo koje je proslavilo korejsku hranu. Uz rižu, kimchi je najvažnija komponenta svakog obroka. Nije poznato kako ili kada je kimchi (slika 37.) nastao, no neizostavan je dio korejske kuhinje. Postoji i godišnji društveni događaj poznat kao Gimjang ili jesenska izrada kimchija. Za vrijeme tog događaja, žene se okupljaju u grupama diljem Koreje kako bi rezale, prale i solile ogromne količine kineskog kupusa i bijele rotkve. Pripremljen kimchi se pohranjuje u velike zemljane lončice i zakopava se u dvorište kako bi se spriječilo fermentiranje tijekom zimskih mjeseci. U prošlosti, tijekom tamnih i hladnih mjeseci kada nije bilo puno voća i povrća, kimchi je bio dobar izvor vitamina C jer se uz kineski kupus, dodavalo i drugih vrsta povrća poput paprike, češnjaka i tako dalje. Za vrijeme ljetnih i toplijih mjeseci, različito povrće poput bundeve, vlasca i patlidžana se koriste za izradu egzotičnijeg kimchija. Kimchi je toliko institucionaliziran da se kulinarske vještine žene često prvenstveno određuju po tome koliko je dobar njezin kimchi.

Slika 37. Kimchi

Izvor: The Kitchen., <https://www.thekitchn.com/how-to-make-easy-kimchi-at-home-189390>, preuzeto 14.05.2024.

3.4. Festivali

Seoul nudi raznolike festivale za sve moguće teme. Od izvedbene umjetnosti do zanatskih radova i instant rezanaca, postoje festivali za svaku temu pod suncem. Sezona festivala počinje

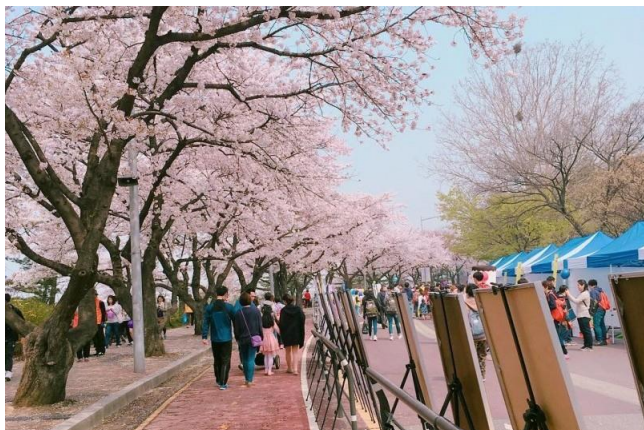
⁶⁹ Guides. *Insight guides South Korea (Travel guide eBook)*. 78., pristupljeno 10.05.2024.

u proljeće s cvjetnim festivalima kao što je Yeongdeungpo Yeouido Spring Flower Festival, a ulazi u puni pogon u svibnju i lipnju s glazbenim festivalima poput Seoulskog Jazz Festivala, Green-plugged Seoul i Ultra Music Festival. Postoje i festivali svjetla poput Lotus Lantern Festivala koji se održava u čast Budhi i Seoul Lantern Festival koji se održava u jesen u Cheonggyecheonu. U listopadu se također održava festival ulične umjetnosti poznat kao Hi Seoul Festival. Ostali zabavni festivali uključuju poznati Seoulski festival kimchija, sajam trendova zanatskih radova i tako dalje. No, postoje i oni malo čudniji festivali koji se ne smiju propustiti, a to su „Ne raditi ništa“ natjecanje, Korejski međunarodni sajam rezanaca ili Water Gun Fest.

3.4.1. Yeongdeungpo Yeouido Spring Flower Festival

Kako počinju proljetne kiše, tako mnogi ljudi s nestrpljenjem iščekuju toplije vrijeme koje sa sobom donosi proljetno cvijeće. U toplijim provincijama na jugu kao što su Gyeongsang i Jeolla dočekati će cvijeće ranije, no u Seoulu će tek početi cvjetati početkom travnja. Iako mnogi pomisle na trešnjine cvjetove u proljeće, postoje i drugi prekrasni cvjetovi koji počnu cvjetati ranije. Trenutno su to Sansuyu, cvijet drijena, neka mjesta na jugu oboja u žuto svojim prekrasnim pupovima.

U Seoulu, jezero Seokchon je postalo nezaobilazno mjesto za gledanje trešnjinih cvjetova i polako se približava Yeouidu (slika 38.), poznatom kao najbolje i najpopularnijem mjestu u gradu za uživanje u procvatu cvijeća. Očekuje se da će cvjetovi biti u punom cvatu od 5. travnja te tada i ovaj poznati festival počinje.⁷⁰ Više od 1.600 stabala Yoshino

Slika 38. Yeongdeungpo Yeouido Spring Flower Festival
Izvor: Trippose, <https://en.trippose.com/festival/yeongdeungpo-yeouido-spring-flower-festival/>, preuzeto 17.05.2024.

trešanja cvjetati će uz Rijeku Han. Stabla potječu s otoka Jeju, a tijekom festivala, posjetitelji mogu slijediti stabla duž kružne ceste Yunjung-ro, ali najbolje mjesto za uživanje u cvjetovima je uz južni rub parka Yeouido.⁷¹

⁷⁰ Hyundai E&C Today. *Global*. 1. pristupljeno 17.05.2024.

⁷¹ Korea etour, <https://www.koreaetour.com/yeouido-cherry-blossom-festival/>, pristupljeno 17.05.2024.

3.4.2. Green Plugged Seoul Festival

Green Plugged festival (slika 39.) je jedan od prvih velikih događaja u Južnoj Koreji te ovom festivalu prisustvuje više od 45.000 ljudi. Festival predstavlja više od 60 korejskih bendova i pjevača, uključujući glavne izvođače poput Gukkasten, Dean, Junggigo i Romantic Punch. Green Plugged festival održava se u parku Nanji uz rijeku Han, a traje dva dana. Zaštitni znak festivala postala je široka dvostruka glavna pozornica.⁷²

Slika 39. Green Plugged Seoul festival (dvostruka pozornica)

Izvor: Viberate, <https://www.viberate.com/festival/greenplugged-seoul/>, preuzeto 17.05.2024.

Izvođači na pozornici izvode različite žanrove, kao što su rock, pop, balade, hip-hop i R&B. Festival se prvi put održao 2010. godine, a originalno je osmišljen kako bi podigao svijest o zaštiti okoliša. Uključuje kampanju protiv dezertifikacije, kao i „zeleni kulturni market“ na kojem se prodaju proizvodi napravljeni od recikliranih i obnovljenih materijala. Za pamflete su korišteni reciklirani papir i sojina tinta, a posjetitelji su mogli dobiti besplatno pivo ako su donijeli svoje čaše.⁷³

3.4.3. Lotus Lantern Festival

Povijesni zapisi kažu da Koreja ima dugu povijest festivala lampiona te da su se kroz povijest različito zvali. Festival (slika 40.) ima dugu tradiciju više od 1.200 godina, a pamti se kao Gandeun („Gledanje lampiona“) u dinastiji Silla, Yeondeunghoe („Okupljanje lotosovih lampiona“) u dinastiji Goryeo i Chopail Gwandeungnori („Igra lampiona osmog dana četvrtog mjeseca“) u dinastiji Joseon. Tijekom festivala ljudi su vješali lampione na svoja vrata prema broju djece koje imaju te su lampione nosili ili postavljali na ulicama. Noću su ulice postajale svijetle i prepune ljudi koji se zabavljaju u sudjeluju u raznim aktivnostima.

Festival potječe iz budističke tradicije u kojoj se lampioni pale kao simbolična radnja za uklanjanje tame iz uma ljudi i svijeta te da se izgradi društvo koje će biti puno milosrđa i mudrosti. Aktivnosti koje se odvijaju tijekom festivala povezani su s budističkom kulturom, poput Yeongsanjae („Ceremonija okupljanja na Svetoj planini“), Seonmudo („Seon borilačka

⁷² NEXO, <https://www.nexo-sa.com/fifth-year-stm-series-green-unplugged-festival/>, pristupljeno 17.05.2024.

⁷³ Kim. *Green Plugged captures heat of early summer*. 1. pristupljeno 17.05.2024.

umjetnosti“), razne izložbe i DIY programi budističkih slika, slikanje prstima, ksilografskih otisaka budističkih spisa i još puno drugih aktivnosti.⁷⁴ Festival se ponosi sa najvećim brojem posjetitelja, ne samo domaćih stanovnika, već i posjetitelja iz drugih dijelova svijeta. Zabilježeno je da više od 300.000 Korejaca i 50.000 stranih posjetitelja prisustvuje festivalu. Lotus Lantern festival upisan je na UNESCO-vu nematerijalnu kulturnu baštinu čovječanstva i kao Korejska nacionalna nematerijalna kulturna baština. Datum festivala se svake godine mijenja jer se održava vikend neposredno prije Budinog rođendana, to jest 8. travnja po lunarnom kalendaru.⁷⁵

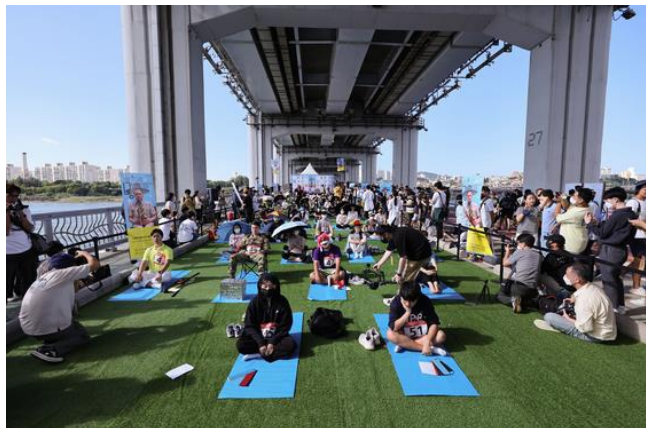
Slika 40. Lotus Lantern Festival

Izvor: Seoul Metropolitan Government,

<https://english.seoul.go.kr/yeon-deung-hoe-lotus-lantern-festival/>, preuzeto 19.05.2024.

3.4.4. „Ne radi ništa“ natjecanje

Natjecanje je postalo jako popularno zadnjih par godina te se prijavilo ukupno 77 timova, koji su činili 117 pojedinaca. Ovo natjecanje 2024. godine je obilježavalo 10. godišnjicu, a održalo se na mostu Jamsu u parku Banpo Hangang. Pravila natjecanja su da sudionici moraju ostati mirni i tihi 90 minuta. Nije dopušteno provjeravanje telefona, drijemanje ili spavanje, smijanje ili razgovaranje, pjevanje ili plesanje te konzumiranje hrane osim ponuđenih pića. Sudionicima je jedino dopušteno da uz pomoć obojenih kartica izraze bilo kakvu nelagodu, zatraže vodu ili masažu ukoliko im je to potrebno.

Slika 41. "Ne raditi ništa" natjecanje na mostu Jamsu

Izvor: Korea JoongAng daily,

<https://koreajoongangdaily.joins.com/2022/09/19/culture/lifeStyle/SpaceOut-Competition-zone-out-competition-han-river/20220919135356358.html>, preuzeto 19.05.2024.

Vizualna umjetnica, Woopsyang koja stoji iza ovog natjecanja, rekla je da razlog stvaranja ovakvog događaja da ljudi ne uzimaju vremena za sebe u ovom užurbanom

⁷⁴ Jongno-gu, <https://www.jongno.go.kr/English.do?menuId=6053&menuNo=6053>, pristupljeno 19.05.2024.

⁷⁵ Yeon Deung Hoe, http://www.llf.or.kr/bbs/content_e.php?co_id=day, pristupljeno 19.05.2024.

društvu. Rekla je „Ljudi su zalijepljeni za svoje pametne telefone od jutra do noći, ne ostavljajući si stvarno vrijeme za odmor. Stalni priljev informacija u našem stresnom, natjecateljskom svijetu potaknuo me da organiziram ovo natjecanje kao sredstvo da ljudi pronađu trenutak odmora.“ (Jung Da-Hyun. *The Korea Times*, 2024.) Potaknuta je time da, čak i kada ljudi imaju vremena za odmor, i dalje osjećaju anksioznost zbog „neproduktivnosti“ te osjećaju da moraju raditi nešto. To dovodi do burnouta što može dovesti do psihičkim, pa čak i fizičkih problema. Mnogi sudionici su izrazili svoje motive dolaska na natjecanje, ističući želju da pobjegnu od užurbanosti svakodnevnog života i da pronađu svoj mir i odmor.⁷⁶

3.5. Ugostiteljski objekti i ponuda

Ponuda smještaja u Seoulu je duže vrijeme bila jako ograničena, nudeći samo izbor između međunarodnih lanaca i jeftinih lokalnih gostionica, s nekoliko srednje cijenjenih hotela u popularnim turističkim područjima. Međutim, takvo stanje se promijenilo. Uz već postojeći izbor smještajnih objekata, pridružila im se nova generacija butik hotela koji miješaju udobnost i kreativnost. Dizajneri su počeli pretvarati stare povijesne objekte u prostore koji nude ugodan smještaj svim posjetiteljima. Osim novih objekata, Seoul se može pohvaliti vrlo starim objektima u povijesnim četvrtima, kao što je Bukchon. Oni gostima nude intimniji boravak i jedinstvenu priliku za doživljaj elegancije tradicionalne korejske kulture.⁷⁷

Postoje dvije različite kategorije soba između kojih treba birati, a to su „ondol“ ili „chimdae“. Ondol u doslovnom prijevodu znači „grijani pod“. Ovakva soba nema krevet, već ima samo debele deke zvane „yeo“ koje se koriste kao madrac na podu. Ondol soba je tradicionalna korejska soba i tako mnogi Korejci spavaju kod kuće, a također preferiraju ovakve tipove soba kada putuju jer više ljudi može spavati u istoj sobi. Chimdae znači „krevet“. Ovakva soba ima krevet u zapadnjačkom stilu. Međutim, u chimdae sobama, krevet je u većini slučajeva tvrd te se savjetuje da se nosi lagani kamping madrac. Vrste hotelskog smještaja koji se nudi je raznovrstan. Vrste smještaja koje se mogu naći u Seoulu su: sauna, Yeongwan, Minbak, motel, pansion, hotel, airbnb, resort i tako dalje.

---

⁷⁶ Jung. *Space-out competition offers respite from stressful, competitive life*. 1. pristupljeno 19.05.2024.

⁷⁷ Koehler i Yoon. *A Curated Guide: Seoul*. 172., pristupljeno 22.05.2024.

Najjeftiniji smještaj toga tipa bi bile saune (slika 42.). Otvorene su 24 sata dnevno i starije stanovništvo preferira ovakav oblik smještaja jer imaju pristup saunama, kupkama i pod je grijan. Saune su ondol tip smještaja. Yeongwan je tip smještaja najsličniji motelu. Ljudi ih izbjegavaju jer znaju biti stari i ofucani, a i sam naziv Yeongwan izlazi iz mode i počinje se više koristiti naziv motel. Minbak se može prevesti kao „privatni smještaj“, međutim to je termin koji se može vrlo široko definirati. Minbak može biti bilo što, od višekatnog hotelskog objekta do male sobe u kući starije gospođe. Kao pravilo, u minbaku ćete obično naći ondol sobu, kuhinjske sadržaje i privatnu kupaonicu. U Seoulu se mogu naći i moteli, ali su oni većinom pseudonim za „ljubavne motele“. Izvana izgledaju kao obični moteli, međutim većinom će imati zamračene prozore i neobičnu zavjesu iznad ulaza, sobe imaju svijetlo u boji, kičaste tapete i neobične slike na zidu. Pansioni mogu biti noćenje s doručkom kao u zapadnjačkim državama ili slični hostelima. Doručak je često uključen i većinom su jeftini. Hoteli u Koreji nude standardni hotelski smještaj koji biste očekivali bilo gdje u svijetu. Međutim, kao što je često slučaj u Koreji, cijena i kvaliteta ne idu baš jedno uz drugo. Uvijek prije nego što platite nešto, tražite da pogledate sobu ili prostoriju u kojoj ćete boraviti. Zadnjih par godina jako je postao popularan Airbnb smještaj. Airbnb (slika 43.) omogućuje jednostavan pristup recenzijama i povratnim informacijama od prethodnih gostiju, jednostavan sistem rezervacija i veliku sigurnost pri rezerviranju. Resorti u Koreji su poprilično skupi te za turista nisu tako česta odredišta. Obično se nalaze na selu ili u mirnijim područjima.⁷⁸

Slika 43. Saune

Izvor: Aerohaveno,

<https://aerohaveno.blogspot.com/2017/06/jjimjilbang-traditional-baths-of-south.html>, preuzeto 22.05.2024.

Slika 42. Airbnb

Izvor: Airbnb,

https://www.airbnb.co.in/rooms/35108053?source_impression_id=p3_1716364904_JFTS1oi3apcvyqXS, preuzeto 22.05.2024.

⁷⁸ Hidden lanes, <https://hiddenlanes.com/blog/types-of-korean-accommodation>, pristupljeno 22.05.2024.

4. Turistički promet⁷⁹

Turistički promet obuhvaća sve aktivnosti vezane uz turiste i turizam, uključujući kretanje turista, njihov dolazak i odlazak, smještaj, prijevoz, potrošnju, atrakcije, prihode i statističke podatke. Ove aktivnosti uključuju broj turista koji posjećuju neku destinaciju, njihove aktivnosti, te ekonomski učinak generiran njihovom potrošnjom.

Dolazak i odlazak turista ključni su za razumijevanje sezonskih trendova i distribucije turista tijekom godine. Smještaj pruža uvid u kapacitete destinacije i njezinu sposobnost da primi određeni broj posjetitelja, dok potrošnja turista pomaže u procjeni financijskog doprinosa turizma lokalnoj ekonomiji. Atrakcije igraju važnu ulogu u privlačenju turista, a prihodi ostvareni od turizma mogu značajno pridonijeti gospodarskom razvoju destinacije.

Prikupljanje i obrada statističkih podataka od ključne su važnosti za donošenje informiranih odluka, planiranje budućeg razvoja i predviđanje trendova. Ti podaci omogućuju evaluaciju učinka turističkih strategija i mjera, te osiguravaju transparentnost i odgovornost u upravljanju turizmom. Na taj način, statistički podaci pomažu kreatorima politika, poslovnim subjektima i lokalnim zajednicama da bolje razumiju i iskoriste potencijale turizma.

Tablica 1. Indeks ukupne industrijske proizvodnje

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
<i>Ukupan indeks</i>	100,1	101,1	100,0	105,5	110,6	111,7
<i>Agrokultura, šumarstvo i ribolov</i>	102,8	104,8	100,0	105,5	103,8	-
<i>Industrija</i>	99,9	100,3	100,0	108,5	109,6	106,8
<i>Graditeljstvo</i>	104,5	102,1	100,0	93,3	95,6	102,9
<i>Uslužne djelatnosti</i>	100,6	102,0	100,0	105,0	112,3	115,9
<i>Javna uprava</i>	93,8	97,1	100,0	106,6	113,7	105,9

Izvor: Statistics Korean,

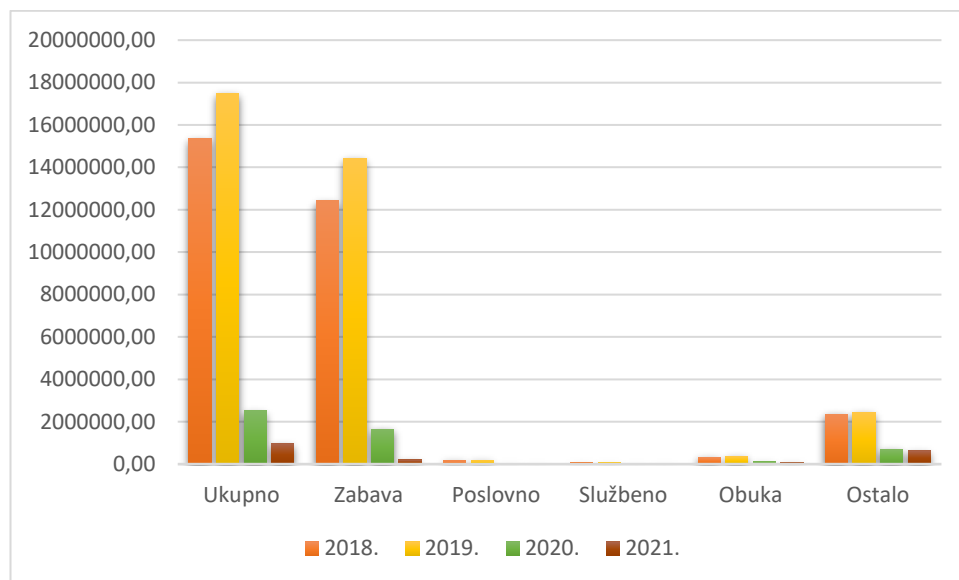
https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group, preuzeto 23.05.2024.

⁷⁹ Statistics Korean,

https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group, pristupljeno 28.05.2024.

Tablica 1. prikazuje indekse proizvodnje za različite industrijske sektore u razdoblju od 2018. do 2023. godine. Vrijednosti su bazirane na godini 2020. te je ona postavljena s indeksom 100,0 za sve sektore. Kada bismo promatrali svaki redak posebno, možemo zaključiti da svi sektori bilježe porast osim graditeljstva. Međutim, fokusirati ćemo se više na ukupne indekse i indekse uslužne, odnosno tercijarne industrije. Ukupan indeks sve godine bilježi porast u odnosu na baznu godinu. Godine 2018. bilježi porast od 0,1%, dok 2023. godine bilježi porast od 11,7%. Uslužna, odnosno tercijarna industrija prikazuje stalni rast, gdje je u 2018. godini porasla za 0,6% u odnosu na baznu godinu, a 2023. godine za 15,9%. Također, može se zaključiti da su prve dvije godine, 2018. i 2019., graditeljstvo i agrokultura, šumarstvo i ribolov bili vodeći sektori, te nakon 2020. godine, uslužna industrija i javna uprava su postali vodeći sektori.

Graf 1. Dolasci turista 2018.-2021. po razlogu

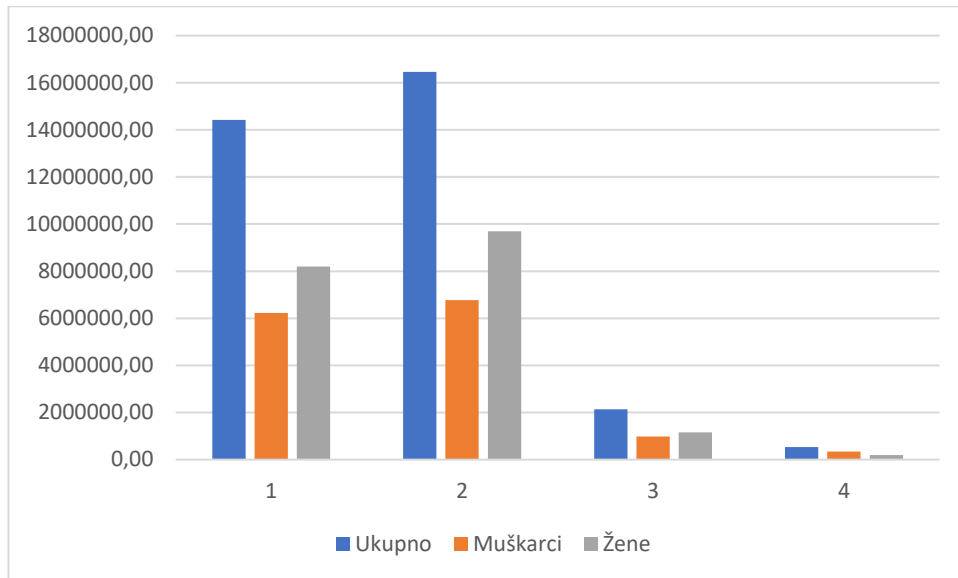

Izrada autora prema izvoru: Statistics Korean,
https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group ,preuzeto 24.05.2024.

Graf 1. prikazuje dolaske turista u razdoblju od 2018. do 2019. godine, razvrstane po razlozima dolaska. Razlozi dolaska uključuju dolaske zbog zabave, poslovne dolaske, službene dolaske, dolaske zbog obuke, dolaske iz drugih razloga te ukupne dolaske. Kada promatramo razloge dolaska možemo primijetiti da najviše ljudi dolazi zbog zabave i neke razonode, dok najmanje ljudi službeno dolazi. Godine 2018. zabilježeno je oko 15.000.000 dolazaka zbog zabave, dok 2019. godine je taj broj narastao preko 16.000.000 turista. Poslovni razlozi su 2018. godine doveli oko 2.000.000 turista, jednako kao i 2019. godine. Službeni razlozi imaju vrlo mali broj dolazaka, ispod 100.000 godine 2018., isto kao i 2019. godine. Obuka je dovela nešto više turista, no u obje godine taj broj ne prelazi 500.000 dolazaka. Ostali razlozi su doveli 2018.

i 2019. godine oko 2.000.000 turista. Svi navedeni razlozi su zabilježili pad 2020. godine što se može pripisati pandemiji COVID-19 i time što su putovanja bila ograničena. Zabava je najveća kategorija dolazaka svake godine, ali isto tako je i najviše pogođena pandemijom. Drugi razlozi su doživjeli pad 2020. godine, ali su se malo oporavile 2021. godine.

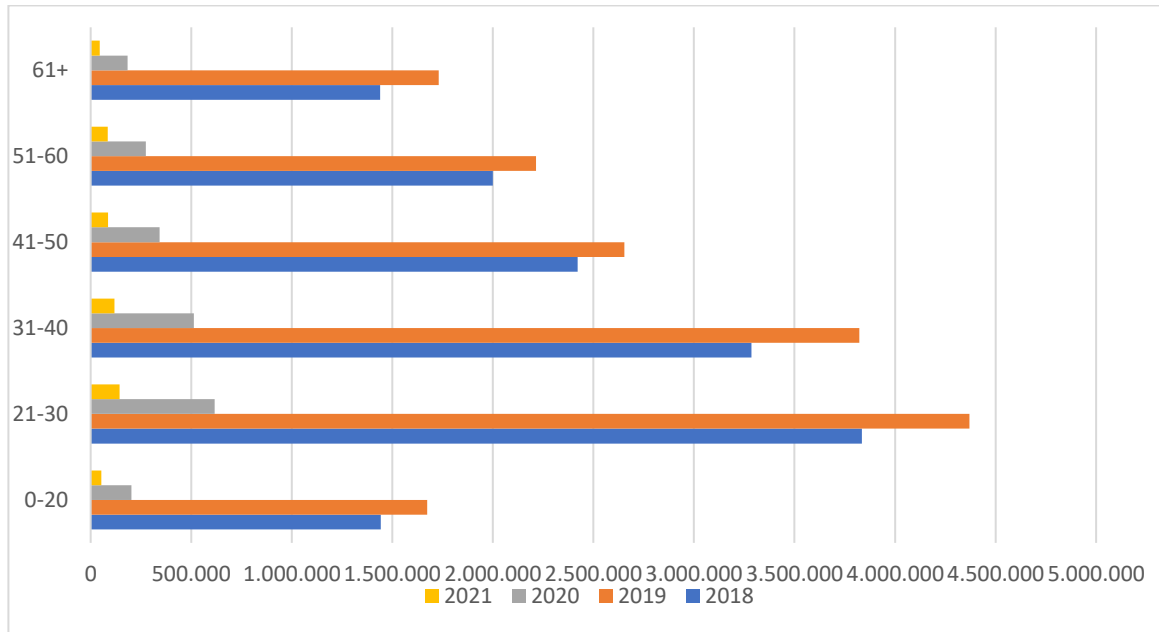
Graf 2. Dolasci turista 2018.-2021. godine po spolu

Izrada autora prema izvoru: Statistics Korean,
https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwvwd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group, preuzeto 24.05.2024.

Graf 2. prikazuje dolaske turista u razdoblju od 2018. do 2021. godine razvrstane po spolu. Podaci su predstavljeni u tri kategorije: ukupni broj dolazaka, dolasci muškaraca i dolasci žena. Oznake godina su po brojevima te svaki broj predstavlja godinu, to jest 1-2018. godina, 2-2019. godina, 3-2020. godina, 4-2021. godina. Godine 2018. zabilježeno je oko 15.000.000 ukupnih dolazaka, što su od toga 6.000.000 muškarci, a 8.000.000 žene. To čini 40% dolazaka muškaraca i 60% dolazaka žena 2018. godine. Godine 2019. je bilo blizu 17.000.000 dolazaka, od toga su 7.000.000 muškarci i 10.000.000 žene, što znači da su dolasci 2019. godine bili 58,82% dolazaka žena i 41,18% dolazaka muškaraca. Godine 2020., kako smo već vidjeli u grafu 1., bilježi se značajan pad zbog pandemije COVID-19 i ograničenog putovanja te je bilo ukupno više od 2.000.000 dolazaka. Podaci su i ove godine 50% dolazaka za oba spola, odnosno došlo je oko 1.000.000 muškaraca i žena. Godine 2021. taj broj dolazaka je pao još više te je zabilježeno malo više od 500.000 dolazaka. Od toga, muškaraca je došlo više od 300.000, a žena manje od 200.000. To čini oko 60% dolazaka muškaraca i 40% dolazaka žena.

Graf 3. Dolasci turista 2018.-2021. godine po dobnim skupinama

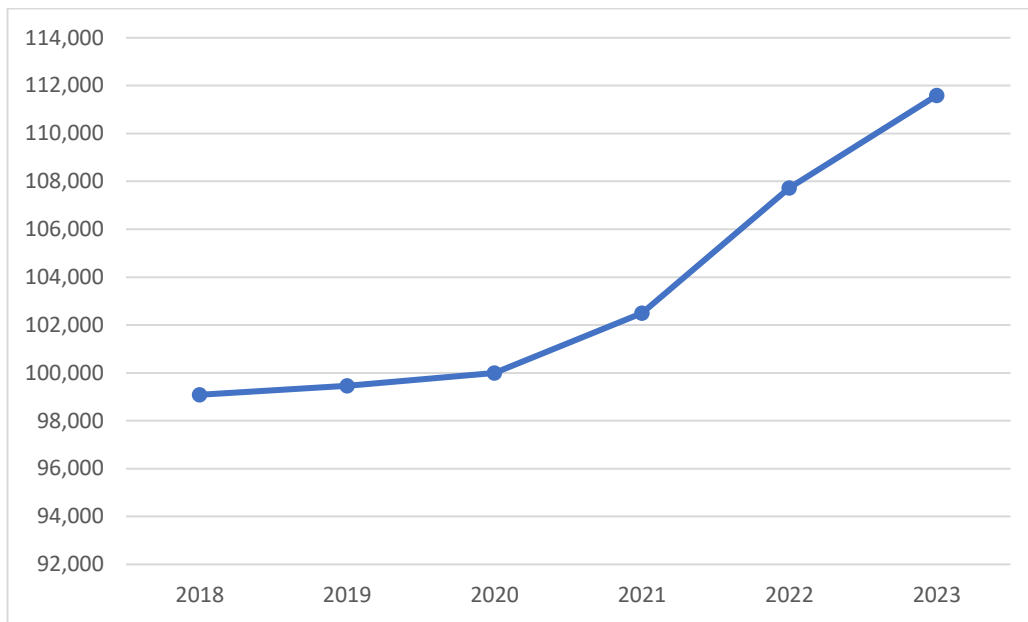

Izrada autora prema izvoru: Statistics Korean,

https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group, preuzeto 26.05.2024.

Graf 3. prikazuje dolaske turista u razdoblju od 2018. do 2021. godine, razvrstane po dobnim skupinama. Dobne skupine su raspoređene u šest dobnih skupina, a sve skupine se mogu vidjeti na grafu 3. Dobna skupina 0-20 je 2018. godine zabilježila je nizak broj dolazaka, ispod 2.000.000, dok je u 2019. godini zabilježen blagi porast. Godine 2020. taj broj pada zbog već spomenute pandemije COVID-19 i taj broj nastavlja padati u 2021. godini. Dobna skupina 21-30 zabilježila je najviše dolazaka u odnosu na druge dobne skupine kroz sve godine. Godine 2018. došlo je malo ispod 4.000.000 turista, no 2019. godine se bilježi porast, dosegnuvši vrhunac u tom razdoblju. Međutim, 2020. godine dogodio se drastičan pad, unatoč najboljim rezultatima među dobnim skupinama te godine. U 2021. godini također se dogodio pad na oko 150.000 dolazaka. Dobna skupina 31-40, u 2018. godini ima umjeren broj dolazaka, iznad 3.000.000, no u 2019. godini donosi stabilan rast, dosegnuvši iznad 3.800.000 dolazaka. Godina 2020. bilježi pad na skoro 500.000, a u 2021. godini broj dolazaka je pao još više. Dobna skupina 41-50 godine 2018. bilježi ispod 2.500.000 dolazaka, dok je 2019. godine broj dolazaka prešao 2.500.000 dolazaka. Godine 2020. i 2021. bilježi se pad. Dobna skupina 51-60 imala je manji broj dolazaka 2018. godine, u odnosu na 2019. godinu, to za 200.000 dolazaka. Međutim, 2020. godina donosi značaj pad broja dolazaka, skupa sa 2021. godinom gdje je broj dolazaka ispod 100.000. Dobna skupina 61+ u 2018. godini imala je broj dolazaka sličan dobnj skupini 0-20. U 2019. godini zabilježen je blagi porast, ali 2020. godina ponovo bilježi pad zbog pandemije te taj broj nastavlja padati i u 2021. godini.

Graf 4. Promjene indeksa potrošačkih cijena u razdoblju 2018.-2023.

Izrada autora prema izvoru: Statistics Korean,

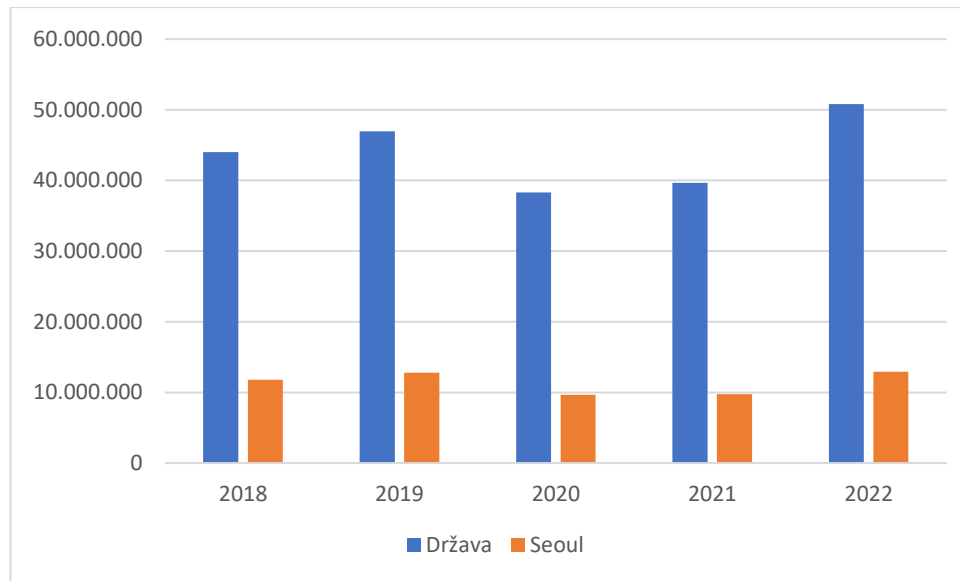
https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group, preuzeto 28.05.2024.

Graf 4. prikazuje promjene indeksa potrošačkih cijena (CPI) cijele države u razdoblju od 2018. do 2023. godine. CPI je mjera koja odražava prosječne promjene koje potrošači plaćaju za robe i usluge. Koristi se za procjenu inflacije, odnosno rasta cijena, što utječe na kupovnu moć.⁸⁰ Bazna godina je 2020. te možemo vidjeti da vrijednosti na vertikalnoj osi, koja prikazuje CPI izražen u apsolutnim brojevima, počinje ispod 100,000 i raste malo iznad 112,000. Trend rasta prikazuje da je 2018. i 2019. godine bio stabilan, s minimalnim rastom te iznosi oko 99,086 za 2018. godinu i 99,466 za 2019. godinu. Kao što je već rečeno, 2020. godina je bazna godina te ona iznosi 100,00. Može se primijetiti 2021. godine značajan rast s obzirom na 2020. godinu, na 102,50, što ukazuje na povećanu inflaciju ili rast cijena tijekom godine. Nastavlja se trend rasta i na 2022. godinu, no s još većom stopom u odnosu na prošlu godinu te iznosi 107,72. Međutim, najveću točku doseže 2023. godine, što ukazuje na kontinuirani rast i inflaciju tijekom godina. CPI je 2023. godine iznosio 111,59. Uzroci trenda i rasta nakon 2020. godine može biti COVID-19 i pandemija koja je zahvatila cijeli svijet pa i tako ekonomiju diljem svijeta i tržište roba i usluga. Drugi uzrok tome može biti monetarna politika, to jest promjene u kamatnim stopama. Još jedan od mogućih uzroka su troškovi proizvodnje i nabave te rast cijena sirovina.

⁸⁰ U.S. bureau of labor statistics, <https://www.bls.gov/cpi/home.htm>, pristupljeno 28.05.2024.

Graf 5. Bruto domaći proizvod prema ekonomskoj aktivnosti na razini Seoula i cijele države u razdoblju 2018.-2022.

Izrada autora prema izvoru: Statistics Korean,

https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group ,preuzeto 28.05.2024.

Graf 5. prikazuje bruto domaći proizvod (BDP) prema ekonomskoj aktivnosti u razdoblju od 2018. do 2022. godine za cijelu državu i posebno za grad Seoul. Uspoređivati ćemo koliki udio BDP-a Seoul ostvaruje u odnosu na cijelu državu. Godine 2018. BDP cijele države iznosi 44.012.806 milijuna KRW⁸¹. Seoul je te godine ostvario 11.803.607 milijuna KRW, što je 26,82% ukupnog državnog BDP-a. Godine 2019. ukupni BDP je bio 466.945.331 milijuna KRW, dok je BDP Seoula bio 12.771.196 milijuna KRW, što čini 27,20% ukupnog državnog BDP-a. Može se primijetiti lagani porast u odnosu na prošlu godinu, to za 0,38 postotnih bodova⁸². Godine 2020. bilježi se pad na 38.313.430 milijuna KRW državnog BDP-a, a BDP Seoula je pao na 9.657.555 milijuna KRW. To je 25,21% ukupnog BDP-a te bilježi pad u odnosu na prošlu godinu, za 1,99 postotnih bodova. Godine 2021. bilježi se blagi porast od 1.336.236 milijuna KRW, što čini ukupni BDP te godine 39.649.666 milijuna KRW. BDP Seoula te godine je 9.755.973 milijuna KRW te je narastao za 98.418 milijuna KRW. Udio BDP-a je 24,61%. Godina 2022. bilježi ogroman oporavak od pandemije, kao i najveći zabilježeni BDP u prethodne četiri godine. Ukupni BDP bio je 50.806.210 milijuna KRW, dok BDP Seoula je bio 12.924.789 milijuna KRW. Udio BDP-a je 25,44%.

⁸¹ Korean won; valuta Južne Koreje

⁸² Razlika između dvije vrijednosti koje su u postotku

Zaključak

Seoul je glavni grad jedne od vodećih gospodarskih sila Istočne Azije, koji se konstantno gospodarski i turistički razvija. Kroz povijest bio je središte i glavni grad sva tri kraljevstva te je to nastavio biti i dan danas. U Seoulu je glavni faktor razvoja gospodarstva proizvodnja. Iako tercijarni sektor nije glavni izvor BDP-a, s godinama se kontinuirano razvija unaprijeđuje i raste, u čemu turizma također ima značaja dio.

Seoul svojom dugom poviješću i arhitekturom privlači posjetitelje i obožavatelje iz cijeloga svijeta. Najpoznatija je palača Gyeongbokgung, poznata kao i „Palača sjajne sreće“ te je simbol grada. Naravno, ne smiju se zaboraviti i ostale palače poput Changdeokgung koja je najljepša od svih povijesnih palača i palača Unhyeongung koja je u povijesti bila središte moći. Seoul, kao i sama država, ima veliki izbor svetišta koja posjetitelji mogu posjetiti. Jedan od tih svetišta je svetište Jongmyo koje je obuhvaćeno etikama Konfucija na kojima je izgrađeno kraljevstvo.

Posjetitelji posjećuju Seoul i zbog njegovih prirodnih atrakcija. Kao što je već spomenuto, Seoul je okružen sa puno planina, poput planina Namsan, Bugaksan i Inwangsan, kojima se može planinariti i šetati. Uz poznatu rijeku Hangang koja je u povijesti služila kao strateški ulazni punkt ta pristup poluotoku, stoji puno parkova. Stanovnici najviše vole boraviti uz rijeku te se šetati ili voziti bicikl. Normalno je za shvatiti da u tome uživaju i sami posjetitelji.

Korejci su opsjednuti hranom i oni smatraju da je dobra hrana nagrada na kraju napornog dana te je lako zaključiti da je gastronomija također jedan od faktora dolaska posjetitelja. Najpoznatije jelo koje je nezaobilazno na svakom stolu je kimchi, a uz njega se poslužuje riža. Još neka od poznatih jela su Bongpiyang i Naengmyeon.

Seoul svojim posjetiteljima nudi i veliki broj festivala tijekom cijele godine. Jedan od tih festivala se događa u proljeće, a to je Yeongdeungpo Yeouido Spring Flower festival, gdje se možete šetati uz procvjetale trešnjine cvjetove i drveće. Ako ste više volite glazbu, možete se naći u Green-plugged Seoul ili Ultra Music Festivalu. Također, ako više volite mirnije stvari, Lotus Lantern Festival će vas oduševiti i „ukloniti tamu iz uma“. Kako je festival predviđen, pale se lampioni kako bi se otklonila tama iz uma ljudi te se vješaju na vrata ili postavljaju na ulicama. Najmirniji festival, odnosno natjecanje na koje možete otići je „Ne raditi ništa“ natjecanje. Cilj natjecanja je da 90 minuta sjedite i ne radite ništa te je ideju dobila vizualna umjetnica Woopsyang, zbog toga što si ljudi ne uzimaju vremena za sebe u ovom užurbanom društvu.

Seoul nudi i veliki izbor turističkog smještaja. Od mirnih i jednostavnih sauna do luksuznih hotela. Saune su najpopularnije kod starijeg stanovništva, ali su i najjeftiniji oblik smještaja.

Zatim ima Yeongwan koji je najsličniji motelu i Minbak što je nešto kao „privatni smještaj“. Tu su isto moteli, pansioni, hoteli, airbnb, resorti i tako dalje.

Turistički promet nam pokazuje da je najčešći razlog dolaska turista zabava, a najmanje dolaze iz nekih službenih razloga. Također, prema grafu 2. može se vidjeti da najviše putuju žene nego muškarci i to u dobnim skupinama 21-30 godina. Najmanje putuju dobne skupine 0-20 i 61+ godina. Kroz sve grafove i podatke, 2020. i 2021. godina bilježi pad u rezultati zbog pandemije COVID-19 i zbog toga što su kretanja i sama putovanja bila ograničena. CPI ili Promjena indeksa potrošačkih cijena je nakon 2020. godine porasla, a uzrok tome je inflacija, odnosno pandemija, promjena kamatnih stopa i troškovi proizvodnje i nabave. Prema grafu 5. možemo vidjeti da Seoul ima veliki udio u ukupnom državnog BDP-u te značajno doprinosi ekonomiji svoje države.

Seoul je destinacija za sve dobne skupine jer nudi različite oblike turizma na jednom mjestu. Destinacija je koja, unatoč tome što je značajno razvijena, i dalje u usponu te će svakako biti zanimljivo pratiti njegov daljnji razvoj.

Literatura

- Achieving in tourism, <https://www.achievingintourism.cymru/home/main-menu/do-well-in-developing-uk-tourist-destinations/ac-1-1/resources/natural-attractions/>, pristupljeno 4.4.2024.
- Adventure Korea, <https://adventurekorea.com/namsan-mountain-in-seoul/>, pristupljeno 4.4.2024.
- Britannica, <https://www.britannica.com/place/Seoul/Climate>, pristupljeno 15.12.2023.
- Britannica, <https://www.britannica.com/place/Seoul/Economy>, pristupljeno 26.3.2024.
- Clinton white house 3, <https://clintonwhitehouse3.archives.gov/WH/New/Pacific/seoul.html>, pristupljeno 29.3. 2024.
- Guides, Insight. *Uvid u vodiče Južne Koreje (Putni vodič e-knjiga) [Insight guides South Korea (Travel guide eBook)]*. Insight guides, 2013.
- Hidden lanes, <https://hiddenlanes.com/blog/types-of-korean-accommodation>, pristupljeno 22.05.2024.
- Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/turizam>, pristupljeno 2.4.2024.
- Hrvatska enciklopedija, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/seoul>, pristupljeno 30.04.2024.
- Hyundai E&C Today. *Global*. Seoul: Hyundai Engineering & Construction, 2019.
http://www.hdec.kr/HdecToday/369/03p_global.pdf (pristupljeno 17.05.2024.)
- Jongno-gu, <https://www.jongno.go.kr/English.do?menuId=6053&menuNo=6053>, pristupljeno 19.05.2024.
- Jung, Da-Hyun. *Space-out competition offers respite from stressful, competitive life*. Seoul: The Korea Times, 2024. https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2024/05/113_374595.html (pristupljeno 19.05.2024.)
- Jung Kim, Amber Hyun. *Prirodna čuda Koreje: Istraživanje korejskog krajolika [Korea's natural wonders: Exploring Korea's landscapes]*. Seoul: Seoul Selection, 2012.
- Korean culture, <https://www.koreanculture.org/korea-information-economy>, pristupljeno 26.3.2024.
- Korea etour, <https://www.koreaetour.com/yeouido-cherry-blossom-festival/>, pristupljeno 17.05.2024.
- Korea to do, <https://www.koreatodo.com/gyeongbokgung-palace>, pristupljeno 2.4.2024.
- Kim, Bo-Eun. *Green Plugged captures heat of early summer*. Seoul: The Korea Times, 2015.
https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2024/05/113_179662.html (pristupljeno 17.05.2024.)
- Kim Hyung Min i Sun Sheng Han. *Cities, Seoul*. Seoul: Science district, 2012.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264275111000199> (pristupljeno 29.03.2024.)
- Kim, Jong-Gie, Kwan-Young Kim i Jae-Young Son. *Problems of urbanization and the growth of Seoul, Korea*. Seoul: Korea Development Institute, 1991.
https://www.kdi.re.kr/eng/research/reportView?pub_no=869 (pristupljeno 26.03.2024.)
- Koehler, Robert i Hangna Yoon. *Stručni vodič: Seoul [A Curated Guide: Seoul]*. Seoul: Seoul Selection, 2019.

Kuiter, Wybe. *Soul and Soil of Seoul, about landscape as a tool to identity and sustainability*. Suzhou: CD publication, 2010. http://www.wybekuiter.nl/gfx10/Kuiter_Soul_Soil_Seoul.pdf (pristupljeno 02.03.2024.)

Lonely planet, <https://www.lonelyplanet.com/south-korea/gyeonggi-do/attractions/bukhansan-national-park/a/poi-sig/1428267/357390>, pristupljeno 30.04.2024.

Michelin Guide, <https://guide.michelin.com/kr/en/article/dining-out/8-michelin-recommended-naengmyeon-restaurants-seoul>, pristupljeno 01.05.2024.

Michelin Guide, <https://guide.michelin.com/kr/en/article/features/joook-moving-to-new-york-next-march>, pristupljeno 06.05.2024.

NEXO, <https://www.nexo-sa.com/fifth-year-stm-series-green-unplugged-festival/>, pristupljeno 17.05.2024.

O'Malley, Thomas i Phillip Tang. *Usamljeni planet džepni Seoul [Lonely Planet Pocket Seoul]*. Melbourne: Lonely Planet, 2015.

Recipes.net, <https://recipes.net/articles/how-to-eat-mul-naengmyeon/>, pristupljeno 06.05.2024.

Seoul go, <https://english.seoul.go.kr/inwangsan-mountain/>, pristupljeno 14.04.2024.

Seoul metropolitan government, <https://english.seoul.go.kr/seoul-views/meaning-of-seoul/1-history/>, pristupljeno 2.3.2024.

Seoul solution, <https://www.seoulsolution.kr/en/content/statistic-seoul>, pristupljeno 12.3.2024.

Statista, <https://www.statista.com/statistics/1290818/south-korea-number-of-visitors-to-tourist-attractions-in-seoul/>, pristupljeno 2.4.2024.

Statistics Korean, https://kosis.kr/eng/statisticsList/statisticsListIndex.do?parentId=A.1&menuId=M_01_01&vwcd=MT_ETITLE&parmTabId=M_01_01#content-group, pristupljeno 28.05.2024.

Tripnose, <https://en.tripnose.com/tour/inwangsan-mountain>, pristupljeno 14.4.2024.

The Soul of Seoul, <https://thesoulofseoul.net/hangang-han-river-parks-seoul-korea/#ichon>, pristupljeno 14.04.2024.

Visit Korea, <https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontId=94399&menuSn=351>, pristupljeno 3.4.2024.

Visit Korea, <https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontId=91800&menuSn=351>, pristupljeno 14.04.2024.

Visit Korea, <https://english.visitkorea.or.kr/svc/whereToGo/locIntrdn/locIntrdnList.do?vcontId=91020&menuSn=351>, pristupljeno 14.04.2024.

Visit Seoul, <https://english.visitseoul.net/nature/NamsanPark/ENP003631>, pristupljeno 4.4.2024.

Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Namsan_Mountain, pristupljeno 20.12.2023.

Yeon Deung Hoe, http://www.llf.or.kr/bbs/content_e.php?co_id=day, pristupljeno 19.05.2024.

4 corners 7 seas, <https://4corners7seas.com/asia/korea/hiking-in-seoul/inwangsan-bugaksan/>, pristupljeno 13.4.2024.

서울숲 (english), <https://seoulforest.or.kr/english>, pristupljeno 30.04.2024.

Popis ilustracija

Slika 1. Veličina Seoula u odnosu na cijeli Korejski poluotok	2
Slika 2. Bukhansan planina.....	3
Slika 3. Planinski lanac Namhan	3
Slika 4. Rijeka Han i njezine riječke ravnice.....	4
Slika 5. Rijeka Hangang (satelitski prikaz)	4
Slika 6. Prikaz populacije prema administrativnim jedinicama	7
Slika 7. Prikaz populacije stranaca prema administrativnim jedinicama	8
Slika 8. Godišnja stopa rasta.....	9
Slika 9 Namdaemun Market	10
Slika 10 Tongdaemun Market.....	10
Slika 11. Gwanghwamun (glavna vrata	14
Slika 12. Promjena kraljevske straže	15
Slika 13. Palača Changdeokgung.....	15
Slika 14. Vrt Huwon	15
Slika 15. Palača Unhyeongung	16
Slika 16. Unhyeongung Yanggwan	16
Slika 17. Svetište Jongmyoa, memorijalna ceremonija	17
Slika 18. Selo Bukchon Hanok	17
Slika 19. Gradske zidine Seoula	18
Slika 20. Planina Namsan i N Seoul toranj u pozadini.....	19
Slika 21. Ograda ljubavi i N Seoul toranj u pozadini	20
Slika 22. Planina Bugaksan i zidine	20
Slika 23. Dolina Baeksasil	21
Slika 24. Umjetničko djelo Jeong Seona, planina Inwang	22
Slika 25. Pogled na Seoul sa planine Inwangsan.....	22
Slika 26. Otok Nodulseom.....	23
Slika 27. Park Seoul Battleship	23
Slika 28. Yeouido Hangang park.....	24
Slika 29. Seoul Forest	24
Slika 30. Nacionalni park Bukhansan.....	25

Slika 31. Naengmyeon (hladni rezanci).....	26
Slika 32. Mul-naengmyeon.....	27
Slika 33. Šef Lee Choong-hu.....	28
Slika 34. Šef Yim Jungsik	29
Slika 35. Šef Shin Chang-ho.....	29
Slika 36. Bansang	30
Slika 37. Kimchi	31
Slika 38. Yeongdeungpo Yeouido Spring Flower Festival	32
Slika 39. Green Plugged Seoul festival (dvostruka pozornica)	33
Slika 40. Lotus Lantern Festival.....	34
Slika 41. "Ne raditi ništa" natjecanje na mostu Jamsu	34
Slika 42. Saune	36
Slika 43. Airbnb.....	36
Graf 1. Dolasci turista 2018.-2021. po razlogu	38
Graf 2. Dolasci turista 2018.-2021. godine po spolu.....	39
Graf 3. Dolasci turista 2018.-2021. godine po dobnim skupinama.....	40
Graf 4. Promjene indeksa potrošačkih cijena u razdoblju 2018.-2023.	41
Graf 5. Bruto domaći proizvod prema ekonomskoj aktivnosti na razini Seoula i cijele države u razdoblju 2018.-2022.	42
Tablica 1. Indeks ukupne industrijske proizvodnje.....	37